

خرداد ۱۴۰۱
مسلسل: ۱۸۲۶۶

**پایش امنیت سرمایه‌گذاری
به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری
۱۶. پاییز ۱۴۰۰**

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۸۲۶۶
کد موضوعی: ۲۲۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۱۶. پاییز ۱۴۰۰

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه مطالعات محیط کسب‌وکار)

تهیه و تدوین‌کنندگان: ایمان تهرانی، امین قنبری

ناظران علمی: موسی شهبازی غیائی، مهدی رزم‌آهنگ

واژه‌های کلیدی:

۱. امنیت سرمایه‌گذاری

۲. محیط کسب‌وکار

۳. حقوق مالکیت

۴. شفافیت

۵. فعالان اقتصادی

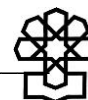

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۳/۲۸

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	خلاصه مدیریتی
۲	۱. روش‌شناسی ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری
۲	۱-۱. نماگرها و مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری
۴	۱-۲. پرسشنامه و مقررات پیمایش
۵	۱-۳. جامعه و انتخاب نمونه
۸	۲. نتایج پژوهش براساس مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری
۸	۲-۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۱۷ مؤلفه آماری
۱۱	- امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری به تفکیک استان‌ها
۱۴	۲-۲. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۲۱ مؤلفه پیمایشی
۲۰	- ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها
۲۲	- امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک حوزه‌های کاری
۲۳	- ارزیابی ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری در پاییز ۱۴۰۰
۲۵	۳. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری
۲۶	- بررسی وضعیت نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک استان‌ها
۲۶	نماگر «عملکرد دولت»
۲۷	نماگر «شفافیت و سلامت اداری»
۲۸	نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت»
۲۹	نماگر «ثبات اقتصاد کلان»
۳۰	نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی»
۳۱	نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی»
۳۲	نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض»
۳۳	۴. شاخص کلی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران
۳۵	نتیجه‌گیری و پیشنهادها
۳۸	پیوست - تحلیل آماری پرسشنامه‌های پُر شده
۴۱	منابع و مآخذ

پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۱۶. پاییز ۱۴۰۰

خلاصه مدیریتی

گزارش حاضر، شانزدهمین سنجش پی‌درپی و فصلی «شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» است. این گزارش، با استفاده از آمارهای رسمی منتشر شده و در دسترس و نیز ارزیابی^۱ ۶۷۱۵۱ فعال اقتصادی نمونه از میان فعالان اقتصادی همه استان‌های کشور بوده است که وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز سال ۱۴۰۰ را با ۳۸ مؤلفه، ۷ نماگر به تفکیک ۳۱ استان و ۹ حوزه کسب‌وکار نشان می‌دهد.

شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران که با استفاده از دو مجموعه داده‌های پیمایشی و آماری تهیه می‌شود در پاییز ۱۴۰۰ کمیت ۶/۲۶ از ۱۰ (بدترین حالت) سنجیده شده است. مقدار عددی این شاخص در مطالعه فصل قبل (تابستان ۱۴۰۰)، ۶/۲۱^۲ بوده که نشان می‌دهد امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۴۰۰ نسبت به فصل قبل از آن، نامناسب‌تر ارزیابی شده است.

براساس ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در پیمایش فصلی پاییز سال ۱۴۰۰ و مقایسه آن با تابستان سال ۱۴۰۰، نامناسب‌ترین و مناسب‌ترین مؤلفه‌های ارزیابی شده از امنیت سرمایه‌گذاری به شرح زیر هستند:

پاییز سال ۱۴۰۰			تابستان سال ۱۴۰۰		
ردیف	نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها	کمیت	ردیف	نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها	کمیت
۱	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات	۸/۵۲	۱	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات	۸/۳۶
۲	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده	۸/۳۲	۲	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده	۸/۲۵
۳	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده	۸/۲۳	۳	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده	۸/۱۸
ردیف	مناسب‌ترین مؤلفه‌ها	کمیت	ردیف	مناسب‌ترین مؤلفه‌ها	کمیت
۱	سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات)	۴/۶۴	۱	سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات)	۴/۵۱
۲	رواج توزیع کالای قاچاق	۴/۷۶	۲	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی	۴/۷۳
۳	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی	۵/۱۲	۳	رواج توزیع کالای قاچاق	۴/۸۲

۱. مشارکت فعالان کسب‌وکار در این پایش نسبت به دوره قبل با کاهش مواجه شده است، لیکن براساس معیار اطمینان حداکثری که برای این کار در نظر گرفته شده لازم است تعداد پاسخنامه‌های واصله در این پیمایش به حدنصاب کاملی (بالغ بر ۸۰۳۵ پاسخنامه صحیح و براساس سطح اطمینان آماری ۹۵ درصدی) برای کل کشور برسد تا براساس آن، بتوان نتایج این مطالعه را به کل فعالان اقتصادی تعمیم داد و روند تغییرات استانی را با قاطعیت مقایسه کرد؛ لیکن ملاحظه می‌شود با توجه به اینکه حدنصاب آماری برای کل کشور حاصل نشده، اما برای برخی از استان‌ها بیش از تعداد مورد نیاز پاسخ دریافت شده و برای برخی از استان‌ها بنابه دلایل متعدد حدنصاب تعیین شده حاصل نشده است، لذا استنتاج و تحلیل قطعی از یافته‌های این پایش تا زمان دستیابی سطح اطمینان آماری حداکثری و آن هم برای تمامی استان‌ها باید با احتیاط و دقت صورت گیرد.

۲. ایمان تهرانی و سیدامیر سیاح، گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۱۵) تابستان ۱۴۰۰ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۱۳۶، اسفندماه ۱۴۰۰.

با توجه به بررسی‌های به عمل آمده ملاحظه می‌شود که نامناسب‌ترین مؤلفه امنیت سرمایه‌گذاری که فعالان اقتصادی را بیش از همه آزار می‌دهد در این مطالعه همانند پایش قبلی مؤلفه «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات» بوده است و مؤلفه «عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده» نسبت به پایش قبلی با نامناسب‌تر ارزیابی شدن، در جایگاه دوم نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها قرار گرفته است و بعد از آن، در جایگاه سوم نامناسب، مؤلفه «عمل مسئولان به وعده‌های داده شده» قرار گرفته که در اصل به معنای عمل نکردن مسئولان به وعده‌هایشان است.

براساس یافته‌های داده‌های پیمایشی این گزارش (بدون احتساب داده‌های آماری)، در پاییز ۱۴۰۰، فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش از استان‌های لرستان، ایلام و تهران نامناسب‌ترین ارزیابی و استان‌های خراسان جنوبی، یزد و همدان مناسب‌ترین ارزیابی را از وضعیت مؤلفه‌های پیمایشی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری ارائه کرده‌اند. اما پس از تلفیق داده‌های آماری و یافته‌های پیمایشی، به ترتیب استان‌های ایلام، تهران و کهگیلویه و بویراحمد نامناسب‌ترین و استان‌های خراسان جنوبی، سمنان و همدان مناسب‌ترین وضعیت را از نظر شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۴۰۰ کسب کرده‌اند. براساس نتایج این مطالعه، در پاییز ۱۴۰۰، از بین ۹ حوزه فعالیت اقتصادی مورد سنجش در این پایش، فعالان اقتصادی در حوزه معدن (بجز نفت و گاز) همانند پایش گذشته مناسب‌ترین ارزیابی را نسبت به سایر حوزه‌ها و فعالان اقتصادی در حوزه ارتباطات، توزیع و... (حمل و نقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی) نیز مجدداً همانند پایش تابستان ۱۴۰۰ نامناسب‌ترین ارزیابی را در میان همه حوزه‌ها از وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری ارائه کرده‌اند. این مطلب قابل توجه است که در پایش پاییز ۱۴۰۰ نماگر عملکرد دولت همچنان نامناسب‌ترین وضعیت را نشان می‌دهد و نماگر اقتصاد کلان با قدری مناسب شدن از جایگاه دوم نامناسب‌ترین‌ها به جایگاه چهارم رفته و جایگاه دوم نامناسب‌ترین نماگر به نماگر شفافیت و سلامت اداری اختصاص یافته است.

۱. روش‌شناسی ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری^۱

گزارش حاضر، شانزدهمین گزارش مستمر فصلی است که با ابزار پرسشنامه و براساس ترکیبی از «ادراک‌سنجی» فعالان اقتصادی سراسر کشور از وضعیت ۲۱ مؤلفه پیمایشی (Survey Data) و نیز ۱۷ داده آماری (Hard Data) امنیت سرمایه‌گذاری ایران در دوره سه‌ماهه پاییز ۱۴۰۰ تهیه شده است. این گزارش، با روش‌های پیمایشی و آماری، نماگرها و مؤلفه‌های مؤثر در سرمایه‌گذاری را در استان‌ها و بخش‌های اقتصادی ایران ارزیابی کرده و با تلفیق آنها به روش علمی، «شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» مربوط به فصل پاییز ۱۴۰۰ را ارائه داده است.

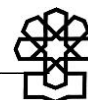
۱-۱. نماگرها و مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری

شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران شامل ۷ نماگر و ۳۸ مؤلفه (۱۷ مؤلفه آماری^۲ و ۲۱ مؤلفه پیمایشی)^۳ نهایی و به شرح زیر معرفی شد:

۱. برای توضیحات بیشتر رجوع شود به: مرکز پژوهش‌های مجلس - سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها به شماره مسلسل ۱۵۸۵۲.

2. Hard Data

3. Survey Data

نماگر ۱. تعریف و تضمین حقوق مالکیت (۷ مؤلفه: ۳ پیمایشی و ۴ آماری)

۱. اعتماد به دستگاه قضایی برای احقاق به موقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری و مالی (مؤلفه پیمایشی)
۲. سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایت فعالان اقتصادی (مؤلفه پیمایشی)
۳. تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی (مؤلفه پیمایشی)
۴. اجرای کامل و به موقع احکام مراجع قضایی (مؤلفه آماری)
۵. رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری (مؤلفه آماری)
۶. نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی (درصد از ورودی) (مؤلفه آماری)
۷. میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی (روز) (مؤلفه آماری)

نماگر ۲. ثبات اقتصاد کلان (۳ مؤلفه: ۱ پیمایشی و ۲ آماری)

۱. ثبات قیمت مواد اولیه (مؤلفه پیمایشی)
۲. ثبات شاخص تورم مصرف کننده (مؤلفه آماری)
۳. ثبات نرخ ارز (مؤلفه آماری)

نماگر ۳. ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی (۴ مؤلفه: ۳ پیمایشی و ۱ آماری)

۱. ثبات یا پیش‌بینی‌پذیری قوانین و مقررات (مصوبه مجلس یا هیئت دولت یا وزرا) (مؤلفه پیمایشی)
۲. ثبات یا پیش‌بینی‌پذیری رویه‌های اجرایی (تصمیمات مسئولان استانی یا محلی) (مؤلفه پیمایشی)
۳. روشن و غیرقابل تفسیر بودن قوانین و مقررات ناظر به کسب و کار (مؤلفه پیمایشی)
۴. ثبات مسئولان استانی (مؤلفه آماری)

نماگر ۴. شفافیت و سلامت اداری (۴ مؤلفه: ۴ پیمایشی)

۱. توزیع کالای قاچاق به ضرر بخشی از فعالان اقتصادی در بازار (مؤلفه پیمایشی)
۲. دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیم‌های مسئولان (مؤلفه پیمایشی)
۳. میزان شیوع رشوه در ادارات (مؤلفه پیمایشی)
۴. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات حکومتی (مؤلفه پیمایشی)

نماگر ۵. فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درست‌ی (۹ مؤلفه: ۵ پیمایشی و ۴ آماری)

۱. وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار (مؤلفه پیمایشی)
۲. میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار (مؤلفه پیمایشی)
۳. وفای به عهد در اجرای قراردادهای توسط دولت (مؤلفه پیمایشی)
۴. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (مؤلفه پیمایشی)
۵. عمل مسئولان محلی به وعده‌های داده شده (مؤلفه پیمایشی)
۶. تعداد پرونده‌های خیانت در امانت (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۷. تعداد پرونده‌های مطالبه‌طلب (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)

۸. درصد چک‌های برگشتی (مؤلفه آماری)

۹. تعداد پرونده‌های کلاهبرداری (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)

نماگر ۶. مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (۸ مؤلفه: ۲ پیمایشی و ۶ آماری)

۱. سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات و ماشین‌آلات) (مؤلفه پیمایشی)

۲. سرقت یا استفاده غیرمجاز از علائم تجاری یا مالکیت معنوی (مؤلفه پیمایشی)

۳. سرقت مستوجب تعزیر (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)

۴. تصرف عدوانی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)

۵. مزاحمت ملکی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)

۶. ضرب و جرح عمدی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)

۷. تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)

۸. ضریب نفوذ بیمه (مؤلفه آماری)

نماگر ۷. عملکرد دولت (۳ مؤلفه پیمایشی)

۱. سهولت احقاق حقوق قانونی شهروندان در ادارات (مؤلفه پیمایشی)

۲. اختلال در کسب و کار بر اثر تحریم‌های جدید خارجی (مؤلفه پیمایشی)

۳. حمایت و همراهی واقعی مقامات استانی از داوطلبان سرمایه‌گذار (مؤلفه پیمایشی)

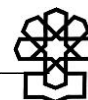
۱-۲. پرسشنامه و مقررات پیمایش

پرسشنامه پژوهش حاضر، به‌صورت الکترونیکی^۱ و شامل ۲۱ پرسش برای سنجش ادراک و احساس فعالان اقتصادی از وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری به‌صورت کیفی و طیف (گزینه‌های) پنج‌گانه «خیلی زیاد، زیاد، تاحدودی، کم و خیلی کم» طراحی شده است. در پرسشنامه و ارزیابی پایش امنیت سرمایه‌گذاری، ارزیابی بین صفر و ۱۰ انجام می‌شود. به‌طوری که ۱۰ نامناسب‌ترین (بدترین) و صفر مناسب‌ترین (بهترین) ارزیابی است و درنهایت شاخص هرچه به صفر نزدیک‌تر باشد، مناسب‌تر (بهتر) ارزیابی و تلقی می‌شود.

با توجه به کیفی بودن پرسش‌های این پیمایش، پرسش‌های ارزیابی‌ها و پاسخ‌ها باید به‌صورت کمی تبدیل شود. به همین دلیل نمرات ارزیابی به‌صورت خیلی کم، امتیاز ۱۰، کم، امتیاز ۷/۵، تاحدودی، امتیاز ۵، زیاد، امتیاز ۲/۵ و خیلی زیاد، امتیاز صفر معادل‌سازی کمی شده است. (به‌گونه‌ای که فواصل امتیاز ۲/۵ به‌صورت مساوی مابین گزینه‌ها رعایت شود).

شایان ذکر است در پرسشنامه این تحقیق، برخی از سؤال‌ها، رویکردی مثبت (برای مثال ارزیابی میزان وفای به عهد) و برخی دیگر رویکرد منفی (برای مثال ارزیابی میزان رشوه در ادارات) دارند. در مؤلفه‌های «رواج توزیع کالای قاچاق»، «میزان شیوع رشوه در ادارات»، «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات»، «وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار»، سرقت مالی

۱. سؤالات پرسشنامه در آدرس www.rcmajlisform.ir قابل دسترسی است.

(پول نقد، کالا، تجهیزات) و «استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی» که سؤال‌ها رویکرد منفی داشتند و پاسخ‌ها برخلاف سایر مؤلفه‌ها بودند، نحوه امتیازدهی به‌طور معکوس کمی‌سازی شده است؛ یعنی بدترین حالت (شرایطی که فعالیت بنگاه، متوقف شود) امتیاز ۱۰ برای گزینه خیلی زیاد و امتیاز صفر برای گزینه خیلی کم در نظر گرفته شده است.

۳-۱. جامعه و انتخاب نمونه^۱

برخلاف پیمایش‌های پایش محیط کسب‌وکار که طی سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۵ با جامعه تعریف شده «تشکل‌های اقتصادی سراسر کشور» توسط مرکز پژوهش‌های مجلس انجام می‌شد، در پیمایش امنیت سرمایه‌گذاری، جامعه آماری، همه فعالان اقتصادی در دسترس، متناسب با جامعه نمونه‌های قابل استناد در همه استان‌ها و همه حوزه‌های کاری در نظر گرفته شده است.

انتخاب فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پژوهش، به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای و تصادفی بوده و برای تعمیم نتایج حاصله از جمع‌آوری و پردازش داده‌ها به کل کشور، تکمیل پرسشنامه با حجم قابل قبولی از فعالان اقتصادی ضرورت داشته است. روش جمع‌آوری داده‌ها به‌صورت ارائه پرسشنامه به فعالان اقتصادی نمونه برای مؤلفه‌های پیمایشی (SD) و جمع‌آوری داده از منابع رسمی برای مؤلفه‌های آماری (HD) است. تعداد نمونه‌ها از جامعه فعالان اقتصادی براساس استفاده از جدول مورگان^۲ به‌دست آمده که براساس حجم نمونه‌ها در هر استان مشخص شده است. جامعه فعالان اقتصادی به ۳۱ خوشه (استان‌های کشور) تفکیک و با استفاده از فرمول کوکران، تعداد نمونه‌های لازم از هر استان به شرح جدول ۱ تعیین شد.

یکی از مهم‌ترین محدودیت‌های این پژوهش، دسترسی به فهرست اعضای نمونه آماری تعیین شده (فعالان اقتصادی سراسر کشور) و نیز قانع و راضی کردن آنها به تکمیل پرسشنامه این پژوهش بوده است؛ از آنجایی که هیچ نمونه‌ای ایدئال نیست، بنابراین باید تصمیم گرفته شود که چه میزان خطا در اندازه‌گیری شاخص مورد نظر این پژوهش مجاز است. درحقیقت بازه اطمینان تعیین می‌کند که مقدار بالاتر یا پایین‌تر بودن میانگین نمونه‌ای از میانگین جامعه تا چه اندازه برای ما قابل اغماض است. معمولاً در گزارشات، برآوردهای نمونه‌ای را با ذکر یک بازه اطمینان ارائه می‌دهند. بر این اساس با توجه به محدودیت‌های دسترسی به فعالان اقتصادی در این دوره خصوصاً به جهت آنکه در برخی از استان‌هایی که نمونه‌های در دسترس و متمایل به پاسخ نسبت به سایر استان‌ها کمتر است و با توجه به جامعه آماری در اختیار تیم پژوهش، تصمیم بر تغییر بازه اطمینان از ۵ به ۶ درصد و با حفظ همان سطح اطمینان آماری قابل قبول ۹۵ درصدی گرفته شد. لذا برای پایش‌های سال ۱۴۰۰ به بعد، لازم است که به‌طور متوسط از هر استان ۲۶۰ پرسشنامه تکمیل و تحویل شود. بر این اساس برای پایش پاییز ۱۴۰۰ بالغ بر ۶۷۱۵ پرسشنامه قابل قبول واصل شده در این پیمایش، به تفکیک استان‌ها در جدول ۱ ارائه شده است.

۱. گفتنی است که فرمول و توضیحات مربوط به نحوه نرمال‌سازی و ترکیب داده‌های آماری به تفصیل در گزارش‌های پایش‌های گذشته ذکر شده و به‌دلیل تکراری بودن مطالب و به جهت ضرورت رعایت اختصار در این گزارش حذف گردیده است.

۲. جدول مورگان برای تعیین حجم نمونه از جوامعی استفاده می‌کند که نه از واریانس جامعه و نه از احتمال موفقیت یا عدم موفقیت متغیر اطلاعاتی در دست نباشد و نتوان از فرمول‌های آماری برای برآورد حجم نمونه استفاده کرد. این جدول در حالتی محافظه‌کارانه حجم نمونه را ارائه می‌دهد. در این جدول برای راحتی تصمیم و برای این تحقیق حجم نمونه با حاشیه خطا (بازه اطمینان) (۰/۰۶) و سطح اطمینان (۹۵ درصد) در حالت‌های مختلف تعیین شده است.

جدول ۱. حجم جامعه و نمونه لازم، تعداد پیامک‌های ارسالی و پاسخ دریافتی به تفکیک استان‌ها در پایش پاییز ۱۴۰۰

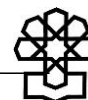
استان	حجم جامعه	حجم نمونه لازم*	پیامک ارسالی	پاسخ دریافتی قابل قبول در			درصد تحقق تعداد نمونه در پاییز ۱۴۰۰
				پاییز ۱۴۰۰	تابستان ۱۴۰۰	بهار ۱۴۰۰	
آذربایجان شرقی	۲۴۰۹۸	۲۶۴	۵۲۸۰	۲۳۸	۳۴۸	۳۹۳	۹۰٪
آذربایجان غربی	۱۶۰۳۶	۲۶۲	۵۲۴۰	۱۸۴	۲۸۶	۳۰۶	۷۰٪
اردبیل	۶۲۰۹	۲۵۶	۵۱۲۰	۱۱۲	۱۹۴	۱۸۴	۴۴٪
اصفهان	۴۳۱۵۷	۲۶۵	۵۳۰۰	۳۵۸	۶۴۳	۶۱۸	۱۰۰٪
البرز	۹۶۱۱	۲۶۰	۵۲۰۰	۲۷۲	۳۰۵	۳۱۸	۱۰۰٪
ایلام	۴۵۹۷	۲۵۲	۴۵۹۷	۵۸	۱۱۳	۱۰۵	۲۳٪
بوشهر	۶۴۲۲	۲۵۶	۵۱۲۰	۹۰	۱۹۶	۲۰۳	۳۵٪
تهران	۷۶۷۰۵	۲۶۶	۵۳۲۰	۲۰۱	۱۷۹۴	۶۷۰	۱۰۰٪
کرمان	۵۳۶۱	۲۵۴	۵۰۸۰	۱۲۶	۲۳۰	۱۹۴	۵۰٪
چهارمحال و بختیاری	۳۱۳۶۹	۲۶۵	۵۳۰۰	۹۴	۲۰۲	۵۴۸	۳۵٪
خراسان جنوبی	۴۱۸۴۶	۲۶۵	۵۳۰۰	۳۲۸	۵۱۴	۱۵۱	۱۰۰٪
خراسان رضوی	۱۷۱۸۰	۲۶۳	۵۲۶۰	۱۰۲	۱۵۵	۳۵۵	۳۹٪
خراسان شمالی	۷۰۵۰	۲۵۷	۵۱۴۰	۲۳۰	۲۹۶	۲۲۸	۸۹٪
خوزستان	۴۲۶۸	۲۵۱	۴۲۶۸	۱۳۴	۲۲۲	۲۰۰	۵۳٪
زنجان	۶۹۳۹	۲۵۷	۵۱۴۰	۱۴۸	۲۰۷	۱۷۷	۵۸٪
سمنان	۲۰۷۰۴	۲۶۳	۵۲۶۰	۱۲۸	۱۸۷	۳۲۸	۴۹٪
سیستان و بلوچستان	۶۳۱۵	۲۵۶	۵۱۲۰	۱۹۸	۲۹۶	۱۹۶	۷۷٪
فارس	۸۵۳۸	۲۵۹	۵۱۸۰	۹۴	۱۵۲	۲۶۸	۳۶٪
قزوین	۹۳۳۰	۲۵۹	۵۱۸۰	۱۸۲	۲۵۴	۱۳۹	۷۰٪
قم	۱۲۸۵۲	۲۶۱	۵۲۲۰	۸۸	۱۲۷	۲۲۲	۳۴٪
کردستان	۶۳۵۲	۲۵۶	۵۱۲۰	۱۳۶	۲۲۸	۲۳۴	۵۳٪
کرمانشاه	۹۷۰۸	۲۶۰	۵۲۰۰	۱۱۲	۱۶۴	۱۵۵	۴۳٪
کهگیلویه و بویراحمد	۳۸۵۰	۲۴۹	۳۸۵۰	۵۰	۶۲	۷۷	۲۰٪
گلستان	۹۵۱۷	۲۶۰	۵۲۰۰	۱۲۰	۱۵۲	۱۵۳	۴۶٪
گیلان	۱۵۶۴۳	۲۶۲	۵۲۴۰	۱۳۲	۱۶۰	۱۵۹	۵۰٪
لرستان	۸۴۹۹	۲۵۹	۵۱۸۰	۱۲۸	۱۵۳	۱۷۶	۴۹٪
مازندران	۳۰۱۰۷	۲۶۴	۵۲۸۰	۱۷۲	۲۱۴	۲۲۴	۶۵٪
مرکزی	۹۹۰۶	۲۶۰	۵۲۰۰	۱۹۶	۲۰۸	۲۶۲	۷۵٪
هرمزگان	۶۰۰۳	۲۵۵	۵۱۰۰	۹۶	۱۳۳	۱۴۷	۳۸٪
همدان	۹۲۰۵	۲۵۹	۵۱۸۰	۱۵۸	۱۷۴	۱۸۹	۶۱٪
یزد	۱۰۵۰۰	۲۶۰	۵۲۰۰	۱۵۰	۲۳۳	۲۴۸	۵۸٪
کل کشور	۴۷۷۸۷۷	۸۰۳۵*	۱۵۸۳۷۵	۶۷۱۵	۸۶۰۲	۷۸۲۷	٪۸۳.۵۷

مأخذ: استخراج تیم پژوهش از فایل‌های جمع‌آوری شده فعالان اقتصادی و جدول مورگان برای تعیین حجم نمونه، پایش پاییز ۱۴۰۰.

* براساس فرمول کوکران و سطح اطمینان ۹۵ درصد و با بازه اطمینان ۶ درصد.

در جدول ۲ میزان مشارکت فعالان اقتصادی و جامعه آماری در مطالعات گذشته تا پاییز ۱۴۰۰ قابل مشاهده است.

۱. لازم به توضیح است که منبع تمامی جداول و نمودارها و شکل‌های این پایش براساس نتایج و یافته‌های تحقیق و محقق است.

جدول ۲. تعداد پرسشنامه‌های قابل قبول در مطالعه‌های مختلف امنیت سرمایه‌گذاری

عنوان	تعداد پرسشنامه‌های قابل قبول (نفر)	تعداد افزایش پرسشنامه‌های قابل قبول	درصد رشد پرسشنامه‌های قابل قبول
مطالعه اول (زمستان ۱۳۹۶)	۱۲۰۷	---	---
مطالعه دوم (بهار ۱۳۹۷)	۲۷۵۱	۱۵۴۴	۱۲۸
مطالعه سوم (تابستان ۱۳۹۷)	۴۸۸۷	۲۱۳۶	۷۷
مطالعه چهارم (پاییز ۱۳۹۷)	۵۲۵۴	۳۶۷	۸
مطالعه پنجم (زمستان ۱۳۹۷)	۵۶۹۴	۴۴۰	۸
مطالعه ششم (بهار ۱۳۹۸)	۵۸۳۵	۱۴۱	۲/۴
مطالعه هفتم (تابستان ۱۳۹۸)	۶۷۲۷	۸۹۲	۱۵/۳
مطالعه هشتم (پاییز ۱۳۹۸)	۳۸۰۱	-۲۹۲۶	-۴۳/۵
مطالعه نهم (زمستان ۱۳۹۸)	۹۶۸۳	۵۸۸۲	۱۵۴/۷
مطالعه دهم (بهار ۱۳۹۹)	۶۸۸۴	-۲۷۹۹	-۲۹
مطالعه یازدهم (تابستان ۱۳۹۹)	۷۷۹۵	۹۱۱	۱۳
مطالعه دوازدهم (پاییز ۱۳۹۹)	۷۷۱۲	-۸۳	-۱/۰۶
مطالعه سیزدهم (زمستان ۱۳۹۹)	۸۱۰۴	۳۹۲	۵/۰۸
مطالعه چهاردهم (بهار ۱۴۰۰)	۷۸۲۷	-۲۷۷	-۳/۴۲
مطالعه پانزدهم (تابستان ۱۴۰۰)	۸۶۰۲	۷۷۵	۹/۹
مطالعه شانزدهم (پاییز ۱۴۰۰)	۶۷۱۵	-۱۸۸۷	-۲۱/۹

با توجه به آنکه تعداد نمونه‌ها (پرسشنامه‌های پُر شده) در برخی استان‌ها، به اندازه مورد قبول نرسیده است، لذا براساس روش آماری مورد استفاده، کماکان نمی‌توانیم نتایج پژوهش در همه استان‌ها را به کل جامعه تعمیم دهیم؛ در عوض، از خروجی حاصل از نظرسنجی، این نتیجه برداشت می‌شود که شرکت‌کنندگان نظرسنجی چه نگاهی به مؤلفه‌های مختلف امنیت سرمایه‌گذاری دارند. گروه تحقیق در تلاش است با به‌روزرسانی دائم جامعه آماری این تحقیق^۱ در فصل‌های آتی، تعداد نمونه‌های مشارکت‌کننده در هر پایش به حدنصاب تعیین شده، یعنی حداقل ۸۰۳۵ فعال اقتصادی از همه استان‌ها را تثبیت کرده و حداقل حدود ۲۶۰ پاسخ صحیح برای هر استان^۲ دریافت شود تا امکان تعمیم نتایج پژوهش به کل جامعه با کفایت آماری حداکثری فراهم شود.

۱. براساس نامه‌نگاری‌های صورت‌گرفته با اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دو جامعه آماری کامل از مجموعه اطلاعات آن مجموعه‌ها در اختیار تیم پژوهش قرار گرفته است؛ لذا امید است برای فصول آتی کفایت آماری برای همه استان‌ها حاصل شود.

۲. البته باید دقت داشت که درخصوص تعداد نمونه‌های دریافت شده از برخی استان‌های ذکر شده در جدول ۱ همانند استان‌های ایلام، بوشهر، کهگیلویه و بویراحمد، هرمزگان، قم، فارس، خراسان رضوی، اردبیل، کرمانشاه و گلستان که زیر ۵۰ درصد حجم نمونه مورد نیاز را دارا هستند و فاصله مناسب آنها از حدنصاب مورد نظر چندان حاصل نشده است، نمی‌توان همانند سایر استان‌ها نتیجه‌گیری‌های دقیقی ارائه کرد؛ با روند افزایشی مشارکت‌کنندگان و نمونه‌های صحیح دریافت شده برای هر استان، امید است این ابهام نیز در پایش‌های آتی برطرف شود.

۲. نتایج پژوهش براساس مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری

۱-۲. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۱۷ مؤلفه آماری^۱

همان‌طور که در بخش قبل اشاره شد، شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران شامل ۳۸ مؤلفه می‌شود که ۱۷ مؤلفه آن آماری (HD) هستند؛ یعنی سنجش آن نیاز به پیمایش و نظرخواهی ندارد و توسط نهادهای رسمی اندازه‌گیری و اعلام می‌شوند. روش محاسبه این مؤلفه‌ها براساس روش‌های علمی از نهادهای مربوطه^۲ اخذ شده که به تفکیک، نماگرهای مربوطه عبارتند از:

نماگر ۱. تعریف و تضمین حقوق مالکیت (۴ مؤلفه آماری)

۱. اجرای کامل و به‌موقع احکام مراجع قضایی

این مؤلفه از حاصل جمع نسبت مانده اجرای احکام مدنی به جمعیت هر استان با مانده اجرای احکام کیفری به جمعیت هر استان مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹^۳ به‌دست آمده است.

۲. میزان رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری

با توجه به همکاری مرکز داوری اتاق ایران با مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، اطلاعات این مؤلفه در قالب سه نوع آمار دریافت گردید: آمار پرونده‌های جاری دفاتر مرکز داوری، آمار پرونده‌های ثبت شده در دفاتر مرکز و آمار آرای صادره در دفاتر مرکز در سال ۱۳۹۹. لذا با توجه به ماهیت این مؤلفه میزان آمار آرای صادره در دفاتر مرکز داوری اتاق ایران تا دی‌ماه ۱۳۹۹ که در اختیار تیم تحقیقاتی قرار گرفته^۴ مورد استفاده در تحلیل‌های این پایش بوده است.

۳. اهتمام دادگاه‌ها به رسیدگی کامل به شکایت‌ها

این مؤلفه با معیار نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی (درصد از ورودی) از حاصل جمع نسبت خروجی به ورودی پرونده‌های دادگاه‌های حقوقی با نسبت خروجی به ورودی پرونده‌های دادگاه‌های کیفری مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۴. اهتمام دادگاه‌ها به رسیدگی سریع به شکایت‌ها

این مؤلفه با معیار میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی برحسب تعداد روز به‌دست آمده است. آمار میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده در شعب دادگاه حقوقی و دادگاه کیفری به تفکیک استان‌های مذکور در گزارش عملکرد واحدهای قضایی در اسفندماه ۱۳۹۹ (آخرین آمار در دسترس تیم پژوهش)^۵ منعکس شده است.

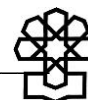
1. Hard Data

۲. با توجه به اینکه جدیدترین سالنامه عمومی قوه قضائیه مربوط به سال ۱۳۹۹ است، لذا آمارهای استفاده شده در این مطالعه، براساس سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ و سالنامه آماری ۱۳۹۹ و سالنامه بیمه مرکزی سال ۱۳۹۹ و گزارش عملکرد واحدهای قضایی در اسفندماه ۱۳۹۹ است و تنها آمار مربوط به سه مؤلفه ثبت شاخص تورم مصرف‌کننده، ثبت نرخ ارز و ثبت مسئولان استانی متناسب با سه ماه سوم سال ۱۴۰۰ از سایر منابع معتبر در دسترس، دریافت و مورد استفاده قرار گرفته است. توضیح اینکه در گزارش‌های معتبر بین‌المللی نظیر رقابت‌پذیری جهانی مجمع جهانی اقتصاد (World Economic Forum The Global Competitiveness Report) و گزارش شاخص بین‌المللی حقوق مالکیت (International Property Rights Index) نیز رویه به این صورت است که در هر یک از محورهای آخرین داده‌های آماری رسمی در دسترس مورد استفاده قرار می‌گیرد و در ادامه، همزمان با انتشار داده‌های جدید، گزارش‌های پیشین به‌روزرسانی می‌شوند.

۳. جدیدترین سالنامه عمومی قوه قضائیه مربوط به سال ۱۳۹۹ است؛ که خوشبختانه با مساعدت و همکاری معاونت حقوقی قوه قضائیه در دی‌ماه سال ۱۴۰۰ در اختیار تیم پژوهشی قرار گرفت.

۴. با توجه به لزوم به‌روزرسانی داده‌های مورد نیاز، نامه‌نگاری با مراجع مورد نظر درخصوص دریافت آخرین اطلاعات در جریان می‌باشد؛ به محض تکمیل، آمارهای به‌روزرسانی شده در پایش‌های آتی مورد استفاده قرار خواهند گرفت.

۵. با توجه به مساعدت و همکاری معاونت حقوقی قوه قضائیه و در اختیار قرار دادن گزارش‌های عملکرد واحدهای قضایی در فواصل ماهیانه، برای این پایش از آخرین اطلاعات در دسترس و قابل استفاده بهره گرفته شده که مربوط به اسفندماه ۱۳۹۹ است.

نماگر ۲. ثبات اقتصاد کلان (۲ مؤلفه آماری)

۱. ثبات نرخ تورم

نوسان شاخص قیمت مصرف‌کننده براساس نرخ تورم استانی اعلامی از طرف مرکز آمار.^۱

۲. ثبات نرخ ارز

در پایش پاییز ۱۴۰۰ نیز همانند بهار و تابستان ۱۴۰۰ از نرخ‌های رسمی اعلامی سایت سنا استفاده شده است.^۲ لازم به توضیح است که برای پایش فصول سال ۱۳۹۹ نرخ‌های اعلامی از طرف شبکه اطلاع‌رسانی طلا، سکه و ارز تهران ملاک عمل بوده است؛^۳ برای آنکه تغییرات و نوسانات به‌صورت بهتری نشان داده شود ضریب تغییرات^۴ مورد محاسبه و استفاده قرار گرفته است.

نماگر ۳. ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی (۱ مؤلفه آماری)

۱. ثبات مسئولان استانی

این مؤلفه براساس تغییرات ۶ مقام مسئول استانی شامل استاندار، شهردار، ریاست سازمان جهاد کشاورزی، مدیر کل سازمان امور اقتصاد و دارایی، مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ریاست سازمان صنعت، معدن و تجارت استان در دوره زمانی مشخص شده (فصل پاییز ۱۴۰۰) براساس استعمال^۵ مرکز پژوهش‌ها از دستگاه‌های مربوطه و میزان همکاری و اطلاعات در دسترس و ارائه شده توسط آنها و اطلاعات موجود بر روی سایت‌های مربوطه آنها به‌دست آمده است.

نماگر ۴. فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درست‌ی (۴ مؤلفه آماری)

۱. تعداد پرونده‌های خیانت در امانت

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۲. تعداد پرونده‌های مطالبه طلب

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۳. درصد چک‌های برگشتی

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی تحت عنوان شاخص مطالبه وجه چک به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۱. طبق گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده به تفکیک استان، دی‌ماه ۱۴۰۰، مرکز آمار ایران، تاریخ انتشار ۱۴۰۰/۱۰/۸.

۲. سایت <http://www.sanarate.ir/>

۳. به آدرس www.tgju.org

۴. ضریب تغییرات عبارت است از: عددی که از تقسیم انحراف معیار به میانگین نرخ‌های یک بازه زمانی به‌دست می‌آید. ضریب تغییرات میزان تغییرات نرخ را در طول دوره زمانی مشخص شده بهتر نشان می‌دهد، هرچند برای دوره‌های کوتاه‌مدت می‌توان از انحراف معیار نرخ‌ها نیز استفاده کرد.

۵. با توجه به بررسی‌های به‌عمل آمده، دستگاه‌های اجرایی مورد نظر در پایش امنیت سرمایه‌گذاری، اطلاعات مورد نیاز را با در سایت رسمی خود بارگذاری کرده یا در اختیار تیم اجرایی پایش می‌گذارند؛ توضیح اینکه بعد از گذشت هر فصل در ماه دوم فصل بعدی دریافت اطلاعات تغییرات مقامات اجرایی مورد نظر آغاز می‌شود؛ آن دسته از دستگاه‌ها که اطلاعات را در سایت خود بارگذاری نکرده باشند به‌صورت تلفنی از کانال‌های مربوطه و یا از طریق نامه‌نگاری، تغییرات مقامات استانی مورد استعمال قرار می‌گیرد (به‌عنوان مثال، برای پایش پاییز، از ابتدای بهمن‌ماه دریافت اطلاعات مورد نیاز آغاز شده و تا آخر فصل زمستان به‌طول انجامیده است).

۴. تعداد پرونده‌های کلاهبرداری

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۵. نماگر ۵. مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (۶ مؤلفه آماری)

۱. شکایت‌های با موضوع سرقت مستوجب تعزیر

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی شکایت‌های با موضوع سرقت مستوجب تعزیر به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۲. شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۳. شکایت‌های با موضوع مزاحمت ملکی

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی شکایت‌های با موضوع مزاحمت ملکی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۴. شکایت‌های با موضوع ضرب و جرح عمدی

این مؤلفه از تعداد شکایت‌های با موضوع ضرب و جرح عمدی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مندرج در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۵. تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح

این مؤلفه براساس حاصل جمع نرخ‌های اعلامی در هر استان برای فوت یا جرح به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت، مذکور در سالنامه آماری سال ۱۳۹۹ به‌دست آمده است.

۶. ضریب نفوذ بیمه

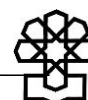
این مؤلفه براساس نرخ رسمی اعلامی در سالنامه آماری صنعت بیمه سال ۱۳۹۹ صنعت بیمه به تفکیک استان‌ها استخراج شده است.

همان‌طور که قبلاً توضیح داده شد دو نماگر شفافیت و سلامت اداری و نماگر عملکرد دولت صرفاً براساس مؤلفه‌های پیمایشی سنجش و ارزیابی می‌شوند و هیچ مؤلفه آماری برای آنها در نظر گرفته نشده است.

برای تلفیق اطلاعات فوق با داده‌های پیمایشی و استخراج یک شاخص برای هر استان و درنهایت برای کل کشور، پس از تهیه جدول اطلاعات نسبی ۱۷ مؤلفه، این مؤلفه‌ها نرمال‌سازی شده^۱ و سپس با جدول اطلاعات پیمایشی تلفیق شده‌اند.

۱. برای نرمال‌سازی جدول اطلاعات نسبی مؤلفه‌های آماری:

اولاً، آمار برخی مؤلفه‌ها برای چند استان در دسترس نبوده است، زیرا در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ برای هر استان اطلاعات مورد نیاز این پایش از جدولی با عنوان «۱۰ موضوع اول اتهام پرونده‌های ورودی واحدهای قضایی استان...» استخراج شده است، اما به‌دلیل آنکه مؤلفه مورد نیاز برای پایش در طول بازه زمانی مورد سنجش (فصل تابستان) در جدول فوق با عنوان «۱۰ موضوع اول اتهام پرونده‌های ورودی واحدهای قضایی استان...» برای برخی استان‌ها وجود نداشته است، بنابراین برای آنکه بتوانیم تحلیل آماری داشته باشیم، معادل عدد موجود برای آن استان در سالنامه سال گذشته و یا حداقل عدد ذکر شده برای آن مؤلفه برای سایر استان‌ها در سالنامه سال ۱۳۹۹ برای استان فاقد آمار به‌کار برده شده است.

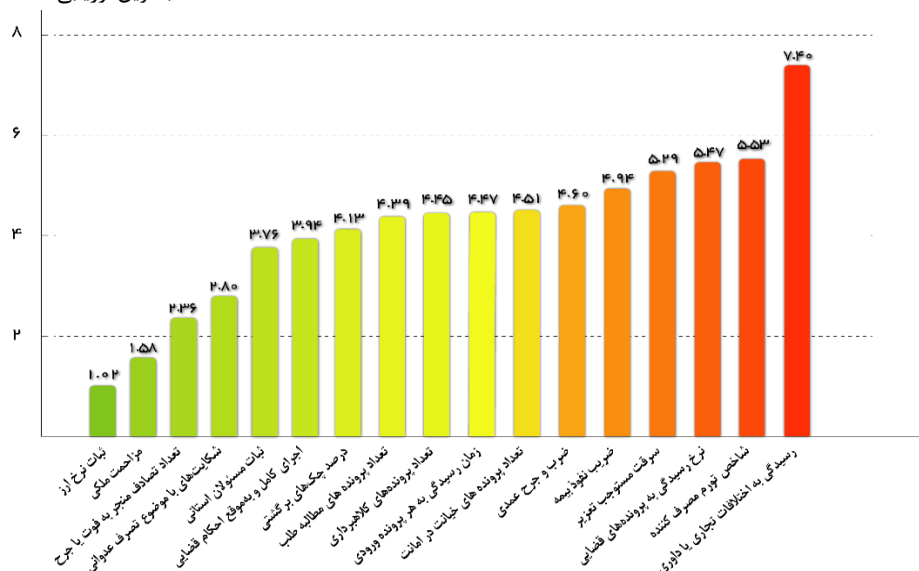

با توجه به مراحل و پیش‌فرض‌های مذکور، مؤلفه‌های آماری (HD) شاخص امنیت سرمایه‌گذاری پس از نرمال شدن برای فصل پاییز ۱۴۰۰ در جدول ۳ و نمودار ۱ ارائه شده است.

مطالعه این فصل نشان می‌دهد شاخص امنیت سرمایه‌گذاری از نظر مؤلفه‌های آماری برای فصل پاییز ۱۴۰۰ عدد میانگین ۴/۱۵ از ۱۰ (شاخص ۱۰ به معنای ناامنی مطلق سرمایه‌گذاری) به دست آمده است.

نمودار ۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری در پاییز ۱۴۰۰

(۱۰ بدترین ارزیابی)

– امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری به تفکیک استان‌ها

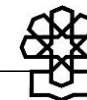
مقایسه اطلاعات استخراجی مؤلفه‌های آماری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری (نرمال شده) به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۰ نشان‌دهنده آن است که به ترتیب، استان‌های سیستان و بلوچستان، آذربایجان غربی و سمنان نسبت به سایر استان‌ها مناسب‌ترین وضعیت را در داده‌های آماری داشته‌اند و استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، ایلام و چهارمحال و بختیاری به ترتیب نسبت به سایر استان‌ها در بررسی مؤلفه‌های آماری امنیت سرمایه‌گذاری نامناسب‌ترین وضعیت را کسب کرده‌اند؛ این درحالی است که در پایش مربوط به تابستان ۱۴۰۰، به ترتیب، استان‌های آذربایجان غربی، سیستان و بلوچستان و خراسان جنوبی نسبت به سایر استان‌ها مناسب‌ترین وضعیت را داشته‌اند و استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و مازندران به ترتیب نسبت به سایر استان‌ها در بررسی مؤلفه‌های آماری امنیت سرمایه‌گذاری نامناسب‌ترین وضعیت را کسب کرده‌اند. همچنین بررسی چند مطالعه اخیر نشان می‌دهد که استان‌های سیستان و بلوچستان و آذربایجان غربی و خراسان جنوبی مکرراً از ارزیابی مناسبی برخوردار بوده‌اند و استان‌های تهران^۱ و کهگیلویه و بویراحمد و ایلام مکرراً ارزیابی نامناسبی در مؤلفه‌های آماری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به خود اختصاص داده‌اند.

ثانیاً، برای آن دسته از مؤلفه‌هایی که در منابع آماری در دسترس، نسبت به جمعیت استان مربوطه (شاخص براساس ۱۰۰ هزار نفر) بیان نشده لازم بوده عدد مؤلفه کسب شده بر جمعیت هر استان تقسیم و سپس ضرب در ۱۰۰ هزار شود تا همانند سایر مؤلفه‌ها بتوان آنها را نرمال کرد. ۱. اینکه مکرراً تهران به لحاظ امنیت سرمایه‌گذاری نامناسب‌ترین استان ارزیابی می‌شود، لازم است مورد واکاوی قرار گیرد. چون این ارزیابی در حالی است که تهران جاذب همه سرمایه‌های ملی به سمت خود است! و این یک پارادوکس می‌باشد که باید برای آن مطالعه و تحلیل انجام شود. شاید یک پاسخ این باشد که هرچند تهران از نظر مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری وضعیت نامناسبی دارد، اما صرفه‌های ناشی از مقیاس و گستره و تنوع باعث می‌شود که برای فعالان کسب و کار سود انتظاری از سرمایه‌گذاری آنقدر بالا برود که به تبع، ریسک ناامنی سرمایه‌گذاری براساس تعریف ارائه شده را به جان بخرند.

(به ترتیب از مناسب‌ترین تا نامناسب‌ترین)

جدول ۳. مؤلفه‌های آماری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری (نرمال شده) به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۰

مؤلفه‌های آماری امنیت سرمایه‌گذاری	ضرب نفوذ بیمه	تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح	ضرب و جرح عمدی	مزاحمت ملکی	شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی	سرقت مستوجب تعزیر	تعداد پرونده‌های کلاهبرداری	درصد چک‌های برگشتی	تعداد پرونده‌های مطالبه طلب	تعداد پرونده‌های خیانت در امانت	ثبات مسئولان استانی	ثبات نرخ ارز	ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده	زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی	نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی	رسیدگی به اختلافات تجاری با داوری	اجرای کامل و به‌موقع احکام قضایی	استان / عنوان مؤلفه آماری
سیستان و بلوچستان	۲/۸۲	۵/۷۱	۱/۶۹	۱/۵۱	۱/۰۰	۲/۳۴	۱/۰۰	۱/۰۰	۱/۰۰	۱/۰۰	۲/۵۰	۱/۰۲	۲/۸۹	۶/۳۴	۰/۰۰	۹/۰۰	۹/۰۰	
آذربایجان غربی	۳/۰۷	۴/۱۷	۲/۶۲	۱/۰۰	۱/۹۷	۱/۰۰	۲/۵۲	۲/۸۶	۲/۷۲	۳/۲۳	۲/۵۰	۱/۰۲	۷/۲۰	۳/۹۳	۵/۶۹	۴/۵۰	۴/۲۰	
سمنان	۳/۲۵	۵/۰۵	۱/۳۲	۱/۳۳	۱/۰۰	۴/۴۰	۳/۶۲	۲/۵۱	۲/۶۳	۴/۸۳	۴/۰۰	۱/۰۲	۲/۶۶	۳/۱۴	۵/۸۶	۹/۰۰	۱/۹۰	
هرمزگان	۳/۳۳	۴/۶۱	۱/۴۲	۱/۶۲	۱/۰۰	۲/۸۷	۱/۹۸	۳/۰۸	۲/۸۱	۳/۶۳	۴/۰۰	۱/۰۲	۵/۰۸	۳/۱۹	۴/۱۸	۶/۷۵	۸/۴۰	
کرمان	۳/۳۷	۵/۷۱	۳/۰۷	۳/۳۷	۱/۰۰	۴/۶۹	۱/۹۸	۲/۵۱	۲/۳۸	۱/۰۰	۴/۰۰	۱/۰۲	۵/۱۶	۴/۶۶	۶/۹۹	۴/۵۰	۴/۲۰	
خراسان جنوبی	۳/۴۵	۳/۰۷	۱/۲۹	۳/۸۳	۱/۰۰	۳/۶۴	۳/۶۲	۲/۴۳	۲/۵۲	۱/۰۰	۵/۵۰	۱/۰۲	۵/۹۲	۱/۰۰	۸/۳۰	۹/۰۰	۴/۵۷	
همدان	۳/۷۵	۴/۶۱	۱/۴۹	۶/۵۴	۱/۰۰	۵/۳۳	۴/۱۰	۳/۱۹	۳/۲۰	۸/۰۸	۴/۰۰	۱/۰۲	۳/۱۹	۳/۱۴	۶/۹۴	۴/۵۰	۲/۴۶	
قزوین	۳/۸۴	۵/۷۱	۱/۳۲	۳/۱۵	۱/۰۰	۵/۴۷	۳/۵۹	۳/۶۲	۳/۹۹	۳/۵۸	۵/۵۰	۱/۰۲	۵/۳۱	۴/۰۴	۶/۲۹	۹/۰۰	۱/۷۲	
قم	۳/۸۷	۳/۲۹	۲/۵۲	۳/۵۵	۱/۰۰	۴/۰۱	۹/۶۵	۴/۰۱	۳/۵۶	۷/۴۶	۵/۵۰	۱/۰۲	۱/۰۰	۲/۵۲	۱/۱۷	۹/۰۰	۵/۵۲	
کرمانشاه	۳/۹۴	۴/۸۳	۱/۷۸	۴/۲۱	۱/۰۰	۲/۵۸	۴/۶۰	۲/۵۷	۳/۰۸	۵/۲۸	۶/۰۸	۱/۰۰	۵/۰۸	۳/۰۳	۸/۳۴	۹/۰۰	۳/۴۴	
یزد	۳/۹۶	۴/۶۱	۱/۸۱	۴/۳۵	۱/۰۰	۴/۴۵	۳/۶۸	۸/۷۱	۵/۶۰	۸/۰۴	۲/۵۰	۱/۰۲	۵/۲۴	۴/۴۹	۴/۱۱	۶/۷۵	۰/۰۰	
کردستان	۳/۹۹	۵/۲۷	۱/۴۸	۵/۵۱	۱/۰۰	۴/۸۲	۴/۵۳	۴/۶۶	۴/۲۴	۱/۰۰	۴/۰۰	۱/۰۲	۶/۹۷	۷/۱۹	۷/۵۳	۰/۰۰	۰/۱۷	
زنجان	۴/۰۱	۴/۸۳	۱/۳۰	۵/۳۹	۱/۰۰	۴/۸۱	۳/۷۰	۳/۲۹	۳/۹۹	۴/۹۷	۲/۵۰	۱/۰۲	۹/۰۹	۱/۹۶	۶/۸۳	۹/۰۰	۳/۵۵	
گلستان	۴/۰۲	۳/۷۳	۱/۸۰	۳/۲۱	۱/۰۰	۷/۹۹	۳/۴۹	۳/۶۵	۴/۱۵	۳/۸۱	۴/۰۰	۱/۰۲	۶/۲۲	۵/۲۲	۶/۱۰	۴/۵۰	۷/۳۸	
مازندران	۴/۰۳	۴/۱۷	۱/۹۱	۵/۳۲	۱/۰۰	۶/۶۱	۴/۶۲	۵/۸۴	۶/۱۲	۵/۹۵	۲/۵۰	۱/۰۲	۵/۶۱	۴/۶۶	۰/۵۶	۹/۰۰	۲/۶۹	
فارس	۴/۱۰	۵/۰۵	۴/۲۷	۲/۵۳	۱/۰۰	۲/۸۱	۳/۴۶	۴/۳۳	۳/۶۸	۵/۰۱	۴/۰۰	۱/۰۲	۵/۹۹	۴/۸۸	۵/۸۵	۶/۷۵	۸/۰۲	
مرکزی	۴/۱۱	۵/۹۳	۱/۹۹	۴/۸۴	۱/۰۰	۷/۹۷	۴/۳۳	۵/۱۲	۳/۶۵	۴/۶۱	۵/۵۰	۱/۰۲	۴/۹۳	۲/۳۵	۵/۵۵	۶/۷۵	۳/۲۷	
خراسان رضوی	۴/۱۴	۳/۹۵	۶/۶۶	۳/۴۲	۱/۰۰	۳/۹۷	۴/۳۶	۲/۹۰	۳/۰۴	۳/۴۱	۵/۵۰	۱/۰۲	۵/۰۸	۳/۹۳	۷/۳۵	۶/۷۵	۷/۰۰	
خراسان شمالی	۴/۱۹	۳/۷۳	۱/۳۲	۵/۶۷	۱/۰۰	۷/۶۲	۴/۳۱	۲/۷۶	۴/۴۴	۵/۲۸	۲/۵۰	۱/۰۲	۷/۱۳	۲/۸۶	۶/۲۰	۹/۰۰	۰/۸۴	
اردبیل	۴/۲۰	۴/۸۳	۱/۴۷	۶/۲۴	۱/۰۰	۴/۲۱	۲/۰۷	۶/۰۲	۵/۷۱	۱/۰۰	۴/۰۰	۱/۰۲	۵/۹۲	۱/۹۶	۵/۱۲	۹/۰۰	۶/۶۲	
لرستان	۴/۲۶	۵/۲۷	۱/۷۲	۵/۵۶	۱/۰۰	۴/۷۳	۳/۸۵	۲/۳۶	۲/۹۵	۶/۳۰	۲/۵۰	۱/۰۲	۶/۹۰	۴/۸۸	۵/۰۱	۹/۰۰	۵/۹۵	
آذربایجان شرقی	۴/۳۰	۴/۱۷	۲/۶۴	۴/۴۲	۱/۰۰	۲/۴۶	۵/۳۴	۵/۷۳	۴/۹۷	۳/۹۹	۲/۵۰	۱/۰۲	۷/۲۸	۳/۱۹	۷/۸۱	۶/۷۵	۴/۴۰	
البرز	۴/۴۱	۴/۱۷	۵/۵۴	۴/۰۸	۱/۰۰	۵/۵۰	۵/۸۴	۴/۱۲	۵/۴۰	۵/۵۰	۴/۰۰	۱/۰۲	۴/۷۱	۹/۱۰	۰/۲۳	۹/۰۰	۴/۶۹	
اصفهان	۴/۶۶	۴/۳۹	۱/۰۰	۷/۶۸	۱/۰۰	۶/۴۸	۵/۶۸	۱۰/۰۰	۵/۷۲	۱۰/۰۰	۲/۵۰	۱/۰۲	۴/۴۰	۵/۳۹	۹/۰۰	۰/۰۰	۳/۹۱	
گیلان	۴/۷۶	۳/۷۳	۲/۰۳	۵/۹۵	۱۰/۰۰	۶/۳۲	۴/۲۵	۳/۱۲	۲/۴۳	۸/۰۸	۷/۰۰	۱/۰۲	۳/۷۲	۳/۲۵	۵/۲۲	۹/۰۰	۰/۹۵	
خوزستان	۴/۸۸	۸/۷۸	۲/۶۳	۵/۹۴	۱/۰۰	۷/۷۴	۱۰/۰۰	۲/۷۲	۴/۳۳	۵/۳۷	۲/۵۰	۱/۰۲	۴/۷۱	۴/۶۶	۷/۸۶	۹/۰۰	۳/۶۶	
بوشهر	۴/۹۲	۹/۰۰	۱/۵۷	۴/۰۶	۱/۰۰	۴/۴۸	۴/۹۴	۴/۴۴	۵/۸۵	۷/۹۱	۵/۵۰	۱/۰۲	۵/۳۹	۱۰/۰۰	۸/۳۲	۹/۰۰	۰/۱۷	

مؤلفه‌های آماری امنیت سرمایه‌گذاری	ضرب نفوذ بیمه	تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح	ضرب و جرح عمدی	مزامحت ملکی	شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی	سرقت مستوجب تعزیر	تعداد پرونده‌های کلاهبرداری	درصد چک‌های برگشتی	تعداد پرونده‌های مطالبه طلب	تعداد پرونده‌های خیانت در امانت	ثبات مسئولان استانی	ثبات نرخ ارز	ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده	زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی	نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی	رسیدگی به اختلافات تجاری با داوری	اجرای کامل و به موقع احکام قضایی	استان/ عنوان مؤلفه آماری
۴/۹۴	۰/۰۰	۱۰/۰۰	۲/۸۱	۱/۰۰	۱/۰۰	۱۰/۰۰	۹/۵۲	۷/۱۰	۵/۳۳	۶/۶۱	۲/۵۰	۱/۰۲	۱/۳۸	۹/۲۱	۳/۲۱	۹/۰۰	۴/۲۷	تهران
۵/۲۰	۴/۱۷	۱/۰۶	۸/۸۹	۱/۰۰	۹/۳۹	۸/۲۸	۳/۸۸	۸/۱۴	۶/۵۱	۱/۰۰	۷/۰۰	۱/۰۲	۷/۷۳	۴/۳۸	۶/۴۵	۹/۰۰	۰/۵۴	چهارمحال و بختیاری
۵/۴۷	۷/۶۸	۱/۱۶	۶/۷۴	۱/۰۰	۱۰/۰۰	۸/۴۲	۷/۵۲	۲/۳۶	۱۰/۰۰	۱/۰۰	۲/۵۰	۱/۰۲	۱۰/۰۰	۲/۸۶	۶/۲۱	۹/۰۰	۵/۵۱	ایلام
۵/۵۶	۸/۷۸	۱/۱۹	۱۰/۰۰	۹/۸۸	۸/۳۸	۶/۹۹	۴/۲۳	۲/۲۵	۸/۰۷	۱/۰۰	۲/۵۰	۱/۰۲	۹/۴۷	۷/۰۸	۱/۵۰	۹/۰۰	۳/۱۳	کهگیلویه و بویراحمد
۴/۱۵	۴/۹۴	۲/۳۶	۴/۶۰	۱/۵۸	۲/۸۰	۵/۲۹	۴/۴۵	۴/۱۳	۴/۳۹	۴/۵۱	۳/۷۶	۱/۰۲	۵/۵۳	۴/۲۷	۵/۴۷	۷/۴۰	۲/۹۴	

توضیحات: ۱. مؤلفه رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری در پژوهش اصلی، جزء مؤلفه‌های آماری بوده که در خردادماه ۱۴۰۰ اطلاعات این مؤلفه در دسترس تیم پژوهش قرار گرفت و اطلاعات مربوطه تا دی‌ماه ۱۳۹۹ است. لکن شاید به‌دلیل کامل و جامع نبودن اطلاعات مربوط به این مؤلفه، به‌صورت نسبی در مقایسه با سایر مؤلفه‌ها از وضعیت آماری نامناسب‌تری برخوردار شده است که در صورت به‌روزرسانی شدن دقیق‌تر آمار آن، امکان کاهش نمره آن دور از انتظار نمی‌باشد.

۲. شایان توضیح است در چهار مؤلفه خیانت در امانت،^۱ کلاهبرداری،^۲ تصرف عدوانی^۳ و مزامحت ملکی،^۴ از آنجا که داده‌های مؤلفه‌های مربوط به این چهار ستون از سالنامه قوه قضائیه استخراج می‌شود و در آن گزارش، داده‌ها براساس ۱۰ پرونده پُرشکایت در هر استان ارائه می‌شود، در برخی استان‌ها این چهار مؤلفه جزء پرونده پُرشکایت تشکیل شده نبوده و در نتیجه اطلاعات این چهار مؤلفه برای همه استان‌ها در دسترس نبود؛ لذا تیم پژوهش تصمیم گرفت داده آماری در این استان‌ها (استان‌هایی که چهار مؤلفه فوق به‌دلیل آنکه آنها جزء ۱۰ پرونده پُرشکایت نبوده‌اند و آماری برای آن موارد ذکر نشده است) را معادل کمترین عدد اعلامی در بین استان‌های دارای داده که در منابع اطلاعاتی برای آنها عددی اعلام شده، در نظر بگیرد و یا اعداد در دسترس در سالنامه سال قبل مربوط به آن استان لحاظ شود.

۳. در اعداد نرمال شده، برای هیچ استانی ضریب وزنی خاصی اعمال نشده است.

۴. با توجه به آنکه جدیدترین سالنامه عمومی قوه قضائیه مربوط به سال ۱۳۹۹ است، لذا آمارهای استفاده شده در این مطالعه، براساس سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ و سالنامه آماری ۱۳۹۹ و سالنامه بیمه مرکزی سال ۱۳۹۹ و گزارش عملکرد واحدهای قضایی در اسفندماه ۱۳۹۹ است و تنها آمار مربوط به سه مؤلفه ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده، ثبات نرخ ارز و ثبات مسئولان استانی متناسب با سه ماه سوم سال ۱۴۰۰ از سایر منابع معتبر در دسترس دریافت و در جدول ۳ به‌کار برده شده است.

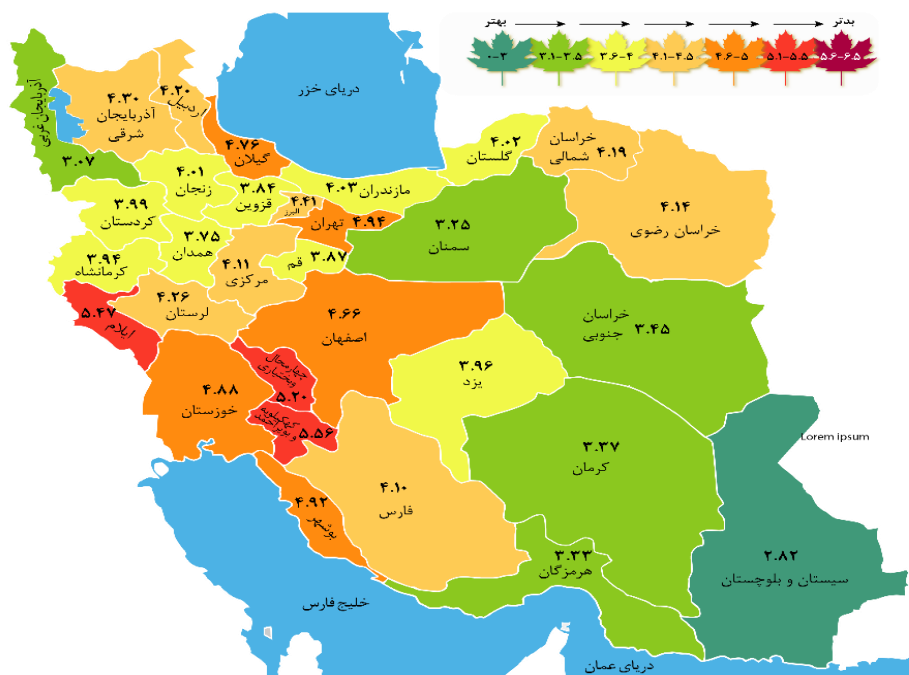
۱. برای مؤلفه تعداد پرونده‌های خیانت در امانت، در سالنامه سال ۱۳۹۹ تنها برای استان‌های اردبیل، ایلام، چهارمحال و بختیاری، خراسان جنوبی، کردستان، کرمان و کهگیلویه و بویراحمد اطلاعات در دسترس تیم تحقیق نبوده است که کمترین عدد در میان سایر استان‌ها برایشان منظور شده است و برای استان‌های آذربایجان غربی، سمنان، کرمانشاه، گیلان و لرستان اعدادی در سالنامه سال ۱۳۹۹ منظور نشده بود، لکن به‌دلیل آنکه در سالنامه مربوط به سال ۱۳۹۷ قوه قضائیه استان‌های فوق دارای عدد بوده‌اند، لذا برایشان همان اطلاعات آن سالنامه منظور شده است و برای بقیه استان‌ها در سالنامه سال ۱۳۹۹، این مؤلفه جزء ۱۰ پرونده اول پُر تعداد بوده و دارای داده می‌باشند.

۲. برای مؤلفه درصد چک‌های برگشتی، در مورد استان‌های ایلام، خراسان شمالی و سیستان و بلوچستان داده در دسترس تیم تحقیق برای سالنامه سال ۱۳۹۹ نبوده است، لذا برای آنها از اطلاعات سالنامه سال ۱۳۹۸ بهره گرفته شده است.

۳. برای مؤلفه شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی، تنها در مورد استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، ایلام، چهارمحال و بختیاری، خراسان رضوی، خراسان شمالی، قزوین، کردستان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، گیلان و لرستان داده در دسترس تیم تحقیق بوده و برای سایر استان‌ها کمترین عدد در میان سایرین لحاظ شده است.

۴. برای مؤلفه مزامحت ملکی نیز در سالنامه سال ۱۳۹۹ فقط آمار استان‌های اردبیل، کهگیلویه و بویراحمد و گیلان در دسترس تیم تحقیق بوده و برای سایر استان‌ها به‌دلیل عدم وجود داده مورد انتظار در سالنامه سال ۱۳۹۹، کمترین عدد در میان سایر استان‌ها برای آن مؤلفه لحاظ شده است.

شکل ۱. امنیت سرمایه گذاری در ایران برحسب مؤلفه های آماری به تفکیک استان ها، پاییز ۱۴۰۰

در ادامه، ابتدا مؤلفه‌های پیمایشی مورد ارزیابی و سنجش قرار می‌گیرند و سپس داده‌های آماری گردآوری شده با داده‌های پیمایشی به‌دست آمده در این پژوهش، تلفیق شده و شاخص نهایی امنیت سرمایه‌گذاری برای هر استان و کل کشور (در بخش ۴) ارائه می‌شود.

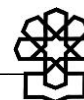
۲-۲. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۲۱ مؤلفه پیمایشی

ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه از وضعیت مؤلفه‌های پیمایشی (پرسشنامه) شاخص امنیت سرمایه‌گذاری (نمره ۱۰ بدترین ارزیابی و صفر مناسب‌ترین ارزیابی) در جدول ۴ و نمودار ۲ ارائه شده است که نشان می‌دهد نامناسب‌ترین مؤلفه‌های ارزیابی شده امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۴۰۰ به ترتیب عبارت بوده‌اند از:

۱. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۸/۵۲ از ۱۰ و بدترین وضعیت)
 ۲. عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۲۵)
 ۳. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۲۳)
- مناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری طی پاییز ۱۴۰۰ نیز به این ترتیب بوده‌اند:**
۱. سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات) (۴/۶۴)
 ۲. رواج توزیع کالای قاچاق (۴/۷۶)
 ۳. استفاده غیر مجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی (۵/۱۲)

در عین حال در پایش قبلی، ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت کننده، در تابستان ۱۴۰۰ نامناسب ترین مؤلفه های امنیت سرمایه گذاری ارزیابی شده عبارت بودند از:

۱. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۸/۳۶ از ۱۰ و بدترین وضعیت)

۲. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۳۲)

۳. عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۱۸)

مناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری طی تابستان ۱۴۰۰ نیز به این ترتیب بوده‌اند:

۱. سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات) (۴/۵۱)

۲. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی (۴/۷۳)

۳. رواج توزیع کالای قاچاق (۴/۸۲)

مقایسه نتایج ارزیابی پاییز ۱۴۰۰ با تابستان ۱۴۰۰ و فصول گذشته نشان می‌دهد مؤلفه‌های «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده»، «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات» و «عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده» در فصول متعدد حائز نامناسب‌ترین ارزیابی‌ها شده و مشترک بوده‌اند. نکته قابل توجه آن است که مؤلفه «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات» به‌طرز معناداری در پایش پاییز ۱۴۰۰ نسبت به تابستان ۱۴۰۰ نامناسب‌تر ارزیابی شده و در دو پایش اخیر در مقام اولین مؤلفه نامناسب از منظر فعالان کسب‌وکار ارزیابی می‌شود.

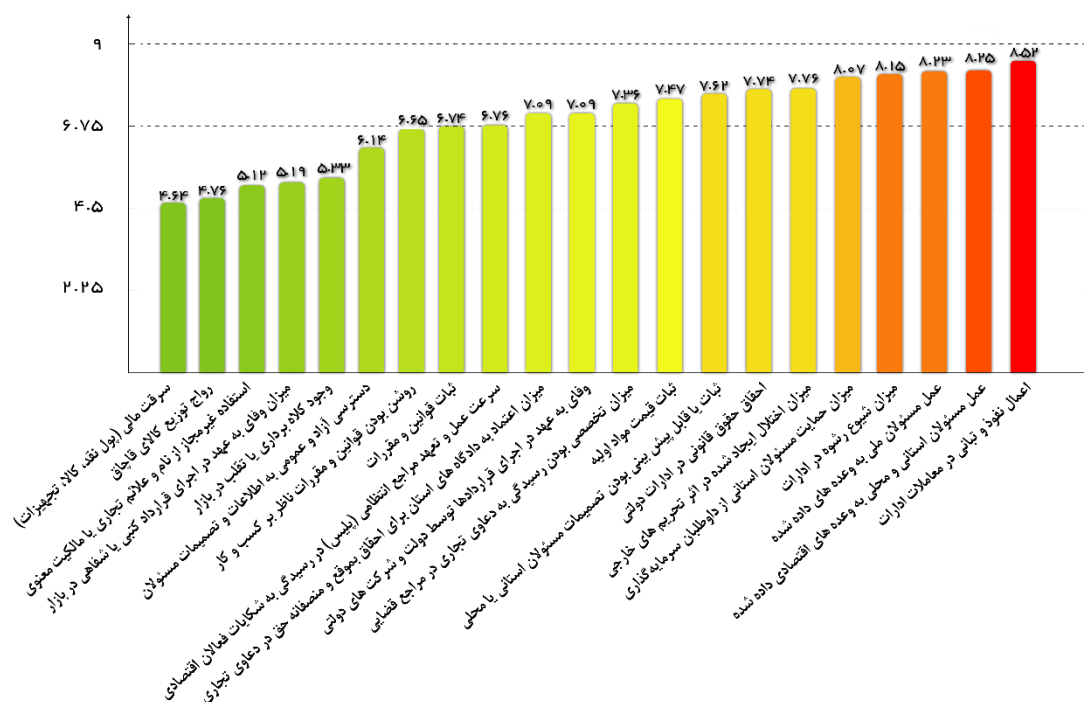
جدول ۴. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۴۰۰

و مقایسه وضعیت آن با تابستان ۱۴۰۰

تابستان ۱۴۰۰		پاییز ۱۴۰۰		عنوان مؤلفه
ارزیابی	رتبه	ارزیابی	رتبه	
۴/۵۱	۱	۴/۶۴	۱	سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)
۴/۸۲	۳	۴/۷۶	۲	رواج توزیع کالای قاچاق
۴/۸۳	۲	۵/۱۲	۳	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی
۵/۳۰	۴	۵/۱۹	۴	میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار
۵/۳۹	۵	۵/۳۳	۵	وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار
۵/۹۰	۶	۶/۱۴	۶	دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان
۶/۴۰	۷	۶/۶۵	۷	روشن بودن قوانین و مقررات ناظر بر کسب‌وکار
۶/۷۸	۱۰	۶/۷۴	۸	ثبات قوانین و مقررات
۶/۵۵	۸	۶/۷۶	۹	سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایات فعالان اقتصادی
۶/۷۶	۹	۷/۰۹	۱۰	میزان اعتماد به دادگاه‌های استان برای احقاق به‌موقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری
۷/۰۴	۱۲	۷/۰۹	۱۱	وفای به عهد در اجرای قراردادها توسط دولت و شرکت‌های دولتی
۷/۰۳	۱۱	۷/۳۶	۱۲	میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی
۷/۴۱	۱۳	۷/۴۷	۱۳	ثبات قیمت مواد اولیه
۷/۴۵	۱۴	۷/۶۲	۱۴	ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی
۷/۵۳	۱۵	۷/۷۴	۱۵	احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی
۷/۶۶	۱۶	۷/۷۶	۱۶	میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی
۷/۷۷	۱۷	۸/۰۷	۱۷	میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری
۷/۹۵	۱۸	۸/۱۵	۱۸	میزان شیوع رشوه در ادارات
۸/۳۲	۲۰	۸/۲۳	۱۹	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده
۸/۱۸	۱۹	۸/۲۵	۲۰	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده
۸/۳۶	۲۱	۸/۵۲	۲۱	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات
۶/۷۴		۶/۷۹		میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی

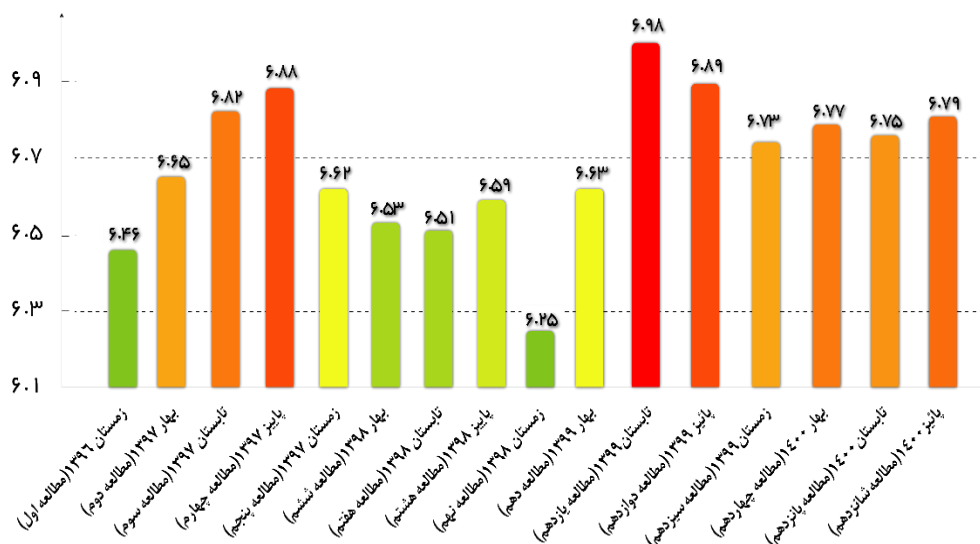
توضیح: ۱۰ = بدترین ارزیابی و رتبه بالاتر = وضعیت نامناسب‌تر.

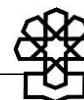
نمودار ۲. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۴۰۰

نمودار ۳ نشان‌دهنده روند تغییرات شاخص امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی طی ۱۶ مطالعه انجام شده است.

نمودار ۳. مقایسه شاخص امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی در ۱۵ فصل اخیر

– امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک استان‌ها

میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۰ در جدول ۵ ارائه شده است. این جدول نشان می‌دهد در پاییز ۱۴۰۰ استان‌های لرستان، ایلام و تهران به‌ترتیب دارای نامناسب‌ترین وضعیت و استان‌های خراسان جنوبی، یزد و همدان به‌ترتیب دارای مناسب‌ترین وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری نسبت به سایر استان‌ها از منظر فعالان کسب‌وکار هستند. شایان ذکر است در تابستان ۱۴۰۰ استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و خوزستان به‌ترتیب دارای نامناسب‌ترین وضعیت و استان‌های خراسان جنوبی، سمنان و گلستان به‌ترتیب دارای مناسب‌ترین وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری نسبت به سایر استان‌ها از منظر فعالان کسب‌وکار ارزیابی شده بودند.

جدول ۵. ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی (SD)

به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۰ و مقایسه آن با پایش تابستان ۱۳۹۹ (نمره ۱۰: نامناسب‌ترین)

ردیف	استان	ارزیابی		ردیف	استان	ارزیابی	
		پاییز ۱۴۰۰	تابستان ۱۴۰۰			پاییز ۱۴۰۰	تابستان ۱۴۰۰
۱	خراسان جنوبی	۶	۶/۲۳	۱۷	بوشهر	۶/۸۱	۶/۶۳
۲	یزد	۶/۴۶	۶/۵۳	۱۸	اردبیل	۶/۸۴	۶/۶۸
۳	همدان	۶/۴۷	۶/۸۳	۱۹	هرمزگان	۶/۸۴	۶/۷۱
۴	سمنان	۶/۴۷	۶/۴۲	۲۰	کردستان	۶/۸۷	۶/۸۴
۵	خراسان شمالی	۶/۵۰	۶/۶۳	۲۱	کرمانشاه	۶/۸۸	۷/۰۳
۶	گلستان	۶/۵۷	۶/۳۰	۲۲	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۹۴	۶/۹۸
۷	قزوین	۶/۶۱	۶/۴۸	۲۳	گیلان	۶/۹۵	۶/۸۵
۸	چهارمحال و بختیاری	۶/۶۲	۶/۶۷	۲۴	فارس	۶/۹۶	۶/۹۲
۹	خراسان رضوی	۶/۶۸	۶/۷۶	۲۵	آذربایجان غربی	۷/۰۲	۶/۸۶
۱۰	کرمان	۶/۶۸	۶/۶۶	۲۶	آذربایجان شرقی	۷/۰۳	۶/۹۰
۱۱	مازندران	۶/۷۳	۶/۵۹	۲۷	خوزستان	۷/۰۷	۶/۹۴
۱۲	قم	۶/۷۵	۶/۷۴	۲۸	سیستان و بلوچستان	۷/۱۰	۶/۸۰
۱۳	مرکزی	۶/۷۶	۶/۶۷	۲۹	تهران	۷/۱۲	۶/۹۹
۱۴	اصفهان	۶/۷۶	۶/۶۷	۳۰	ایلام	۷/۱۳	۶/۹۶
۱۵	زنجان	۶/۷۶	۶/۹۴	۳۱	لرستان	۷/۲۱	۶/۸۱
۱۶	البرز	۶/۸۱	۶/۸۶	میانگین کشوری (میانگین ساده)		۶/۷۹	۶/۷۴

توضیحات: شایان ذکر است در محاسبه میانگین از روش ساده استفاده شده است.

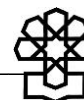
نمره ۱ مناسب‌ترین و نمره ۱۰ نامناسب‌ترین ارزیابی.

شکل ۲. ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی SD به تفکیک استان‌ها، پاییز ۱۴۰۰

برای ارائه تحلیلی هرچه دقیق‌تر از روند تغییرات ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی این مطالعه، میانگین مؤلفه‌های پیمایشی چهار فصل منتهی به هر فصل برحسب استان‌ها را ارائه می‌دهیم. در جدول ۶ تغییر رتبه استان‌ها در مؤلفه‌های پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در چهار فصل منتهی به فصل مورد مطالعه مقایسه شده است. به عبارتی میانگین مؤلفه‌های پیمایشی از ارزیابی فعالان کسب‌وکار مشارکت‌کننده در پایش‌های سال منتهی به پاییز ۱۴۰۰ (۴ فصل منتهی به این پایش) با میانگین مؤلفه‌های پیمایشی از ارزیابی فعالان کسب‌وکار مشارکت‌کننده در سال منتهی به تابستان ۱۴۰۰ (۴ فصل منتهی به پایش قبلی) و سال منتهی به بهار مورد مقایسه قرار می‌گیرد. در برخی استان‌ها، تغییرات نسبتاً زیادی وجود دارد که هرکدام می‌تواند موضوع یک مطالعه جداگانه باشد.

جدول ۶ به عبارتی نشان‌دهنده میزان تغییرات رتبه‌ای استان‌ها در مقایسه با هم طی یک دوره یک‌ساله است؛ در اصل اگر میزان تغییرات رتبه‌ای هر استان در میان ۳۱ استان دیگر نسبت به رتبه خودش در پایش‌های مورد سنجش بیشتر باشد باید دقت شود که چرا در آن دوره وضعیت آن استان، آن میزان زیاد تغییر کرده است (چه از منظر مناسب‌تر شدن یا از منظر نامناسب‌تر شدن).

جدول ۶. بررسی وضعیت تغییر رتبه‌ای استان‌ها براساس میانگین‌های چهار فصل منتهی به پاییز ۱۴۰۰

برحسب مؤلفه‌های پیمایشی (SD) شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها

ردیف	استان	سال منتهی به بهار ۱۴۰۰	سال منتهی به تابستان ۱۴۰۰	سال منتهی به پاییز ۱۴۰۰	رتبه منتهی به بهار ۱۴۰۰	رتبه منتهی به تابستان ۱۴۰۰	رتبه منتهی به پاییز ۱۴۰۰
۱	آذربایجان شرقی	۶/۸۶	۶/۹۰	۶/۹۴	۱۷	۲۲	۲۶
۲	آذربایجان غربی	۶/۹۲	۶/۸۴	۶/۹۲	۲۱	۱۷	۲۳
۳	اردبیل	۶/۷۴	۶/۶۹	۶/۶۹	۷	۸	۱۱
۴	اصفهان	۶/۷۷	۶/۷۲	۶/۷۲	۹	۱۱	۱۴
۵	البرز	۶/۹۷	۶/۹۹	۶/۸۸	۲۵	۲۸	۲۱
۶	ایلام	۶/۸۰	۶/۹۱	۶/۹۷	۱۲	۲۴	۲۸
۷	بوشهر	۶/۸۸	۶/۷۷	۶/۷۲	۱۸	۱۴	۱۵
۸	تهران	۷/۰۵	۷/۰۳	۷/۰۲	۳۱	۳۰	۳۱
۹	چهارمحال و بختیاری	۶/۸۴	۶/۷۶	۶/۶۹	۱۵	۱۳	۹
۱۰	خراسان جنوبی	۶/۵۸	۶/۲۸	۶/۱۸	۲	۱	۱
۱۱	خراسان رضوی	۶/۸۳	۶/۸۱	۶/۷۴	۱۴	۱۶	۱۷
۱۲	خراسان شمالی	۶/۸۶	۶/۷۱	۶/۶۲	۱۶	۹	۷
۱۳	خوزستان	۷/۰۱	۷/۰۱	۷/۰۰	۲۸	۲۹	۲۹
۱۴	زنجان	۷/۰۴	۶/۹۴	۶/۸۹	۲۹	۲۵	۲۲
۱۵	سمنان	۶/۶۷	۶/۵۰	۶/۴۴	۵	۳	۳
۱۶	سیستان و بلوچستان	۶/۹۱	۶/۸۶	۶/۸۸	۱۹	۱۹	۲۰
۱۷	فارس	۷/۰۰	۶/۹۵	۶/۹۳	۲۷	۲۶	۲۵
۱۸	قزوین	۶/۶۱	۶/۵۵	۶/۵۰	۳	۴	۴
۱۹	قم	۶/۸۲	۶/۷۹	۶/۷۳	۱۳	۱۵	۱۶
۲۰	کردستان	۶/۹۹	۶/۸۶	۶/۸۳	۲۶	۱۸	۱۸
۲۱	کرمان	۶/۷۵	۶/۷۲	۶/۶۸	۸	۱۰	۸
۲۲	کرمانشاه	۶/۹۶	۶/۹۷	۶/۹۶	۲۴	۲۷	۲۷
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۷/۰۴	۷/۰۳	۷/۰۲	۳۰	۳۱	۳۰
۲۴	گلستان	۶/۵۳	۶/۴۲	۶/۴۴	۱	۲	۲
۲۵	گیلان	۶/۹۲	۶/۸۶	۶/۸۵	۲۰	۲۱	۱۹
۲۶	لرستان	۶/۹۶	۶/۹۰	۶/۹۲	۲۳	۲۳	۲۴
۲۷	مازندران	۶/۷۷	۶/۶۱	۶/۶۰	۱۰	۶	۶
۲۸	مرکزی	۶/۷۸	۶/۷۳	۶/۷۱	۱۱	۱۲	۱۲
۲۹	هرمزگان	۶/۶۷	۶/۶۸	۶/۶۹	۴	۷	۱۰
۳۰	همدان	۶/۹۲	۶/۸۶	۶/۷۱	۲۲	۲۰	۱۳
۳۱	یزد	۶/۷۱	۶/۶۱	۶/۵۴	۶	۵	۵

بدین معنا که هرچه رتبه بالاتر باشد یا بالاتر برود، وضعیت آن استان نسبت به سایر استان‌ها نامناسب‌تر شده است. برای مثال در جدول بالا، وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری در استان ایلام به یکباره به شدت نامناسب شده و با افزایش کمیت شاخص پیمایشی، رتبه آن استان نیز افزایش یافته است. یعنی از رتبه ۱۲ از ۴ پایش منتهی به بهار ۱۴۰۰ به رتبه ۲۸ام در چهار پایش منتهی به پاییز ۱۴۰۰ تنزل یافته است.^۱ در این میان برخی استان‌ها هم هیچ تغییری در رتبه‌بندی نکرده‌اند؛ استان تهران همواره رتبه ۳۱ام یا ۳۰ام نامناسب‌ترین را به خود اختصاص داده و استان گلستان یا خراسان جنوبی رتبه

۱. جرایمی و بررسی دلایل تغییر وضعیت هر استان خود می‌تواند در قالب مطالعات جداگانه‌ای انجام شود.

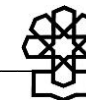
اول یا مناسب‌ترین یا رتبه دوم را کسب کرده است و برخی دیگر از استان‌ها تغییرات بسیار کم یک یا دورتبه‌ای داشته‌اند. براساس این جدول، استان‌هایی که بیشترین تغییر رتبه‌ای را در سال منتهی به پاییز ۱۴۰۰ نسبت به سال منتهی به تابستان ۱۴۰۰ به خود اختصاص داده‌اند، عبارتند از: استان آذربایجان غربی از رتبه ۱۷ به ۲۳ (نامناسب‌تر)، استان البرز از رتبه ۲۸ به ۲۱ (مناسب‌تر)، استان همدان از رتبه ۲۰ به ۱۳ (مناسب‌تر) و استان آذربایجان شرقی از رتبه ۲۲ به ۲۶ (نامناسب‌تر) رسیده‌اند.

با بررسی تغییرات کمیتی و رتبه‌ای هر استان و دقیق شدن در نمرات کسب شده در ارزیابی‌ها (جدول ۶ این گزارش)، چرایی تغییرات در هر استان می‌تواند برای مقامات استانی و مسئولان مرتبط حائز اهمیت و نکات قابل توجهی باشد.

– ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها

جدول ۷ ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش را به تفکیک ۳۱ استان نشان می‌دهد. ۲۱ ستون جدول ۷ درواقع ۲۱ مؤلفه پیمایشی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به ترتیب زیر است:

۱. ثبات قیمت مواد اولیه
۲. ثبات قوانین و مقررات
۳. ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی
۴. روشن (واضح) بودن قوانین و مقررات ناظر بر کسب‌وکار
۵. میزان اعتماد به دادگاه‌های استان برای احقاق به‌موقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری
۶. سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایات فعالان اقتصادی
۷. میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی
۸. رواج توزیع کالای قاچاق
۹. دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان
۱۰. میزان شیوع رشوه در ادارات
۱۱. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات
۱۲. وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار
۱۳. میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار
۱۴. وفای به عهد در اجرای قراردادها توسط دولت و شرکت‌های دولتی
۱۵. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده
۱۶. عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده
۱۷. سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)
۱۸. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی
۱۹. احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی
۲۰. میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی
۲۱. میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری

جدول ۷. رنکینگ ارزیابی ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک فعالان اقتصادی ۳۱ استان در پایش پاییز ۱۴۰۰

استان	مؤلفه	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	میانگین
خراسان جنوبی	۷/۰۹	۵/۷۲	۷/۲۱	۵/۴۵	۵/۴۳	۵/۵۷	۶/۱۱	۴/۵۷	۴/۷۲	۶/۴۹	۷/۸۵	۴/۵۳	۴/۷۹	۶/۶۲	۷/۴۳	۷/۳۶	۴/۰۲	۴/۱۳	۶/۶۶	۷/۲۳	۷/۰۶	۶/۰۰	
یزد	۷/۲۱	۵/۹۷	۷/۲۸	۶/۵۲	۶/۲۸	۵/۸۹	۶/۸۷	۴/۲۰	۵/۶۸	۷/۵۶	۸/۰۹	۵/۱۲	۵/۶۷	۶/۸۷	۷/۳۹	۷/۴۱	۳/۹۶	۴/۸۷	۷/۱۷	۸/۲۵	۷/۳۹	۶/۴۶	
همدان	۷/۱۳	۶/۴۳	۷/۳۸	۶/۰۹	۶/۴۳	۶/۰۱	۶/۹۹	۴/۳۷	۵/۹۷	۶/۹۴	۷/۷۵	۴/۸۱	۵/۲۷	۶/۷۸	۸/۱۶	۸/۱۱	۳/۷۲	۴/۵۳	۷/۴۶	۷/۳۲	۸/۱۳	۶/۴۷	
سمنان	۷/۶۸	۶/۶۲	۷/۳۲	۶/۴۵	۶/۳۹	۶/۱۱	۷/۲۰	۴/۱۹	۶/۱۶	۷/۲۴	۸/۲۲	۵/۰۱	۴/۷۸	۶/۹۹	۷/۸۱	۷/۷۰	۴/۲۶	۴/۲۶	۷/۳۱	۶/۹۲	۷/۳۴	۶/۴۷	
خراسان شمالی	۷/۱۲	۶/۴۷	۷/۹۲	۶/۴۹	۶/۳۷	۶/۰۸	۶/۷۶	۳/۵۳	۵/۸۰	۷/۷۶	۷/۹۲	۴/۹۴	۴/۵۹	۶/۷۸	۸/۲۷	۸/۴۱	۴/۲۲	۳/۹۸	۷/۲۴	۷/۹۸	۷/۹۴	۶/۵۰	
گلستان	۷/۰۸	۶/۵۵	۶/۹۳	۶/۲۰	۶/۵۳	۶/۵۰	۷/۱۷	۴/۲۷	۵/۳۸	۷/۵۸	۸/۲۳	۵/۰۲	۴/۸۰	۷/۵۸	۸/۳۷	۸/۲۵	۴/۷۵	۳/۹۷	۷/۲۲	۷/۸۷	۷/۷۷	۶/۵۷	
قزوین	۷/۴۵	۶/۷۴	۶/۸۹	۶/۱۵	۶/۱۵	۷/۰۹	۶/۶۴	۷/۳۴	۵/۴۰	۵/۴۹	۷/۹۴	۸/۱۵	۵/۵۷	۵/۵۳	۶/۷۹	۷/۳۲	۴/۱۷	۵/۰۲	۷/۸۳	۶/۶۸	۷/۰۶	۶/۶۱	
چهارمحال و بختیاری	۶/۸۴	۵/۹۴	۸/۰۳	۶/۰۵	۶/۸۷	۶/۸۶	۷/۴۰	۳/۵۴	۵/۹۲	۷/۸۱	۸/۵۹	۴/۵۷	۴/۷۱	۶/۹۲	۸/۳۷	۸/۶۲	۴/۲۲	۴/۸۶	۷/۲۴	۷/۴۹	۸/۱۰	۶/۶۲	
خراسان رضوی	۷/۵۶	۶/۴۹	۷/۲۹	۶/۴۹	۶/۶۵	۶/۵۳	۷/۰۴	۵/۰۳	۵/۹۰	۷/۸۸	۸/۳۷	۵/۴۴	۵/۱۸	۶/۶۶	۷/۸۵	۷/۶۰	۴/۶۶	۵/۳۰	۷/۴۸	۷/۴۶	۷/۳۳	۶/۶۸	
کرمان	۷/۳۸	۶/۷۲	۷/۲۱	۶/۱۹	۷/۱۰	۶/۷۶	۷/۱۳	۳/۸۵	۵/۹۹	۷/۷۹	۷/۹۳	۵/۴۷	۵/۲۲	۶/۵۹	۸/۱۹	۸/۱۵	۴/۶۳	۴/۵۰	۷/۸۵	۷/۹۶	۷/۶۰	۶/۶۸	
مازندران	۷/۲۲	۶/۲۸	۷/۴۷	۵/۸۱	۶/۹۱	۶/۴۹	۶/۶۷	۵/۶۶	۵/۷۶	۸/۲۱	۸/۴۹	۵/۱۲	۵/۲۴	۶/۸۸	۸/۰۱	۸/۲۰	۳/۹۹	۵/۳۰	۷/۶۰	۷/۱۶	۷/۸۴	۶/۷۳	
قم	۶/۷۵	۶/۶۷	۷/۲۹	۶/۴۵	۷/۰۵	۶/۶۴	۷/۴۹	۴/۴۲	۵/۹۸	۷/۷۵	۸/۴۱	۴/۸۸	۴/۷۸	۷/۰۴	۸/۲۰	۸/۴۲	۴/۵۶	۵/۴۴	۷/۹۷	۷/۵۶	۸/۰۰	۶/۷۵	
مرکزی	۷/۸۰	۶/۷۹	۷/۶۵	۶/۶۳	۶/۵۷	۵/۷۶	۷/۱۵	۴/۲۴	۵/۷۷	۸/۱۸	۸/۶۱	۴/۹۱	۵/۳۲	۶/۷۳	۸/۰۸	۸/۰۸	۴/۸۲	۵/۰۴	۷/۸۰	۷/۶۷	۸/۰۲	۶/۷۶	
اصفهان	۷/۶۷	۶/۷۵	۷/۳۷	۶/۷۸	۶/۱۱	۶/۵۶	۷/۲۸	۴/۸۲	۶/۰۷	۷/۹۰	۸/۵۲	۵/۲۶	۴/۹۱	۶/۹۵	۸/۱۵	۸/۰۳	۳/۹۲	۴/۹۲	۷/۶۴	۷/۶۰	۷/۷۴	۶/۷۶	
زنجان	۷/۳۴	۶/۶۰	۷/۳۷	۶/۴۰	۶/۷۹	۶/۴۸	۷/۲۲	۴/۸۵	۶/۰۳	۷/۶۶	۸/۲۴	۵/۲۵	۴/۵۲	۷/۱۳	۸/۳۱	۸/۵۱	۴/۵۲	۵/۰۴	۷/۷۸	۷/۹۴	۸/۰۰	۶/۷۶	
البرز	۷/۲۱	۶/۵۷	۷/۵۰	۶/۳۷	۷/۲۱	۶/۷۵	۷/۴۱	۴/۶۷	۶/۱۰	۸/۲۴	۸/۳۵	۴/۹۱	۵/۱۶	۶/۸۶	۸/۳۵	۸/۱۸	۴/۶۵	۴/۹۰	۷/۸۸	۷/۷۸	۸/۱۲	۶/۸۱	
بوشهر	۷/۲۷	۶/۹۸	۷/۸۰	۶/۶۰	۷/۴۴	۷/۰۷	۷/۴۰	۴/۱۶	۵/۶۹	۷/۷۳	۸/۳۳	۵/۴۲	۵/۱۶	۶/۷۸	۷/۸۲	۸/۰۴	۴/۳۸	۴/۷۱	۸/۱۳	۸/۱۶	۸/۰۲	۶/۸۱	
اردبیل	۷/۴۸	۶/۷۰	۷/۳۹	۶/۶۶	۶/۵۷	۶/۵۴	۷/۴۳	۴/۰۷	۶/۴۸	۷/۹۶	۸/۵۷	۵/۸۰	۵/۲۹	۷/۶۳	۸/۲۱	۸/۲۰	۴/۷۱	۴/۸۰	۷/۵۰	۷/۶۱	۸/۰۵	۶/۸۴	
هرمزگان	۷/۲۷	۷/۶۳	۷/۴۰	۶/۲۳	۶/۹۶	۶/۶۷	۶/۸۸	۶/۰۶	۶/۱۹	۸/۴۴	۸/۱۷	۵/۲۹	۴/۷۵	۷/۱۰	۸/۷۵	۸/۵۶	۴/۲۷	۴/۰۸	۸/۲۵	۸/۶۰	۸/۱۷	۶/۸۴	
کردستان	۷/۱۸	۶/۷۳	۸/۱۸	۶/۷۰	۶/۵۹	۶/۴۸	۷/۲۰	۴/۵۷	۶/۲۵	۷/۶۶	۸/۲۰	۵/۵۹	۴/۸۹	۷/۳۰	۸/۲۵	۸/۴۱	۴/۶۴	۵/۳۶	۷/۲۰	۹/۰۰	۷/۸۹	۶/۸۷	
کرمانشاه	۷/۲۰	۷/۲۵	۷/۴۳	۶/۰۴	۷/۱۴	۷/۰۹	۷/۲۹	۴/۶۶	۵/۸۹	۸/۲۵	۸/۷۳	۴/۸۴	۴/۸۹	۷/۳۶	۸/۶۴	۸/۶۱	۴/۶۱	۴/۷۰	۷/۷۷	۷/۹۳	۸/۱۱	۶/۸۸	
کهگیلویه و بویراحمد	۸/۴۴	۶/۴۴	۷/۹۲	۵/۳۶	۷/۸۰	۶/۷۶	۷/۷۲	۲/۳۲	۵/۵۲	۸/۵۶	۸/۹۲	۵/۸۸	۵/۷۲	۷/۶۰	۸/۵۶	۸/۸۴	۵/۰۸	۴/۰۴	۷/۸۸	۷/۶۰	۸/۶۸	۶/۹۴	
گیلان	۶/۹۲	۶/۸۲	۷/۶۱	۶/۶۴	۷/۳۲	۷/۲۹	۷/۲۱	۴/۸۸	۶/۲۹	۸/۰۹	۸/۳۹	۵/۸۵	۵/۶۵	۷/۳۹	۸/۰۳	۸/۰۶	۴/۳۸	۴/۸۹	۷/۸۶	۸/۲۷	۸/۰۳	۶/۹۵	
فارس	۷/۵۷	۷/۵۳	۷/۱۸	۶/۷۸	۷/۱۷	۶/۸۹	۷/۴۶	۴/۷۵	۶/۳۲	۷/۷۸	۸/۳۶	۵/۳۸	۵/۶۵	۷/۴۳	۸/۳۲	۸/۴۱	۴/۶۴	۴/۷۴	۷/۹۷	۷/۶۹	۸/۲۲	۶/۹۶	
آذربایجان غربی	۸/۰۸	۶/۸۵	۷/۸۵	۶/۶۸	۷/۲۰	۶/۵۳	۷/۶۸	۴/۱۷	۶/۳۶	۷/۹۳	۸/۲۶	۵/۶۸	۵/۴۱	۷/۳۷	۸/۴۱	۸/۶۴	۵/۰۱	۵/۳۸	۷/۹۱	۷/۷۰	۸/۳۴	۷/۰۲	
آذربایجان شرقی	۷/۴۸	۷/۱۸	۷/۷۱	۶/۸۴	۷/۲۱	۶/۵۱	۷/۲۶	۵/۲۶	۶/۱۱	۸/۲۹	۸/۷۴	۵/۹۸	۵/۴۰	۷/۰۳	۸/۲۹	۸/۱۸	۴/۹۸	۵/۵۵	۷/۸۳	۷/۶۶	۸/۱۹	۷/۰۳	
خوزستان	۷/۶۱	۷/۲۱	۷/۸۱	۶/۶۸	۷/۳۷	۷/۳۳	۷/۵۲	۴/۰۷	۶/۱۵	۸/۴۱	۸/۷۳	۵/۴۳	۵/۸۴	۷/۵۷	۸/۳۰	۸/۵۳	۵/۱۳	۴/۷۶	۷/۸۷	۷/۸۴	۸/۳۷	۷/۰۷	
سیستان و بلوچستان	۸/۲۷	۶/۵۳	۸/۰۵	۶/۲۳	۷/۸۱	۷/۹۵	۸/۴۵	۴/۰۶	۶/۱۷	۸/۰۲	۸/۷۵	۵/۰۵	۵/۵۹	۷/۸۳	۸/۱۳	۸/۵۵	۵/۰۳	۴/۴۵	۷/۹۷	۸/۰۳	۸/۲۷	۷/۱۰	
تهران	۷/۵۹	۶/۸۸	۷/۷۹	۷/۱۰	۷/۴۱	۷/۰۷	۷/۴۹	۵/۳۱	۶/۴۵	۸/۷۰	۸/۷۹	۵/۴۵	۵/۱۰	۷/۰۷	۸/۳۲	۸/۳۶	۴/۸۷	۵/۷۰	۷/۸۹	۷/۸۲	۸/۳۴	۷/۱۲	
ایلام	۷/۳۸	۶/۱۰	۸/۰۰	۷/۷۶	۷/۳۱	۶/۲۸	۷/۷۹	۵/۰۰	۶/۳۴	۷/۲۸	۸/۶۲	۵/۹۰	۶/۶۹	۷/۹۰	۸/۵۲	۸/۷۲	۵/۰۰	۴/۵۵	۷/۶۹	۸/۰۷	۸/۸۶	۷/۱۳	
لرستان	۷/۲۵	۶/۴۱	۸/۲۳	۶/۲۲	۷/۳۱	۷/۴۱	۷/۴۴	۴/۴۲	۶/۴۱	۸/۳۸	۸/۷۸	۵/۸۱	۶/۲۷	۸/۰۹	۸/۸۸	۹/۲۳	۵/۵۳	۴/۳۶	۷/۸۹	۸/۴۵	۸/۵۶	۷/۲۱	
میانگین	۷/۴۰	۶/۶۵	۷/۵۷	۶/۴۲	۶/۹۵	۶/۶۳	۷/۳۱	۴/۴۳	۵/۹۸	۷/۸۸	۸/۳۹	۵/۳۰	۵/۲۵	۷/۱۵	۸/۲۰	۸/۲۵	۴/۵۶	۴/۷۸	۷/۶۷	۷/۷۸	۷/۹۸	۶/۷۹	

توضیح: نمره ۱۰: نامناسب‌ترین ارزیابی.

جدول ۷ نشان می‌دهد فعالان اقتصادی، کدام مؤلفه‌ها را مناسب‌تر یا نامناسب‌تر ارزیابی کرده‌اند. با تحلیل مقایسه‌ای این جدول با جدول ۶ (یا جداول متناظر آن) در گزارش پایش‌های قبلی و همین‌طور پایش پاییز ۱۴۰۰ می‌توان مقایسه‌ها و تحلیل‌هایی انجام داد؛ از جمله اینکه مثلاً برای مؤلفه «میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی» نامناسب‌ترین ارزیابی در مطالعه تابستان ۱۳۹۹ مربوط به فعالان استان گیلان بوده است در حالی که برای پایش پاییز ۱۳۹۹ نامناسب‌ترین ارزیابی از این مؤلفه مربوط به استان کردستان و در پایش زمستان ۱۳۹۹ مربوط به استان کرمانشاه بوده و برای پایش بهار و نیز تابستان ۱۴۰۰ مجدداً فعالان مشارکت‌کننده از استان کرمانشاه نامناسب‌ترین ارزیابی را ارائه داده‌اند و دوباره در پایش پاییز ۱۴۰۰ این استان کردستان بوده که جایگاه نامناسب‌ترین ارزیابی را در این مؤلفه به خود اختصاص داده است.

– امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک حوزه‌های کاری

ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پژوهش از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران در پایش ۱۴۰۰ به تفکیک حوزه‌های کاری در جدول ۸ و نمودار ۴ ارائه شده است.

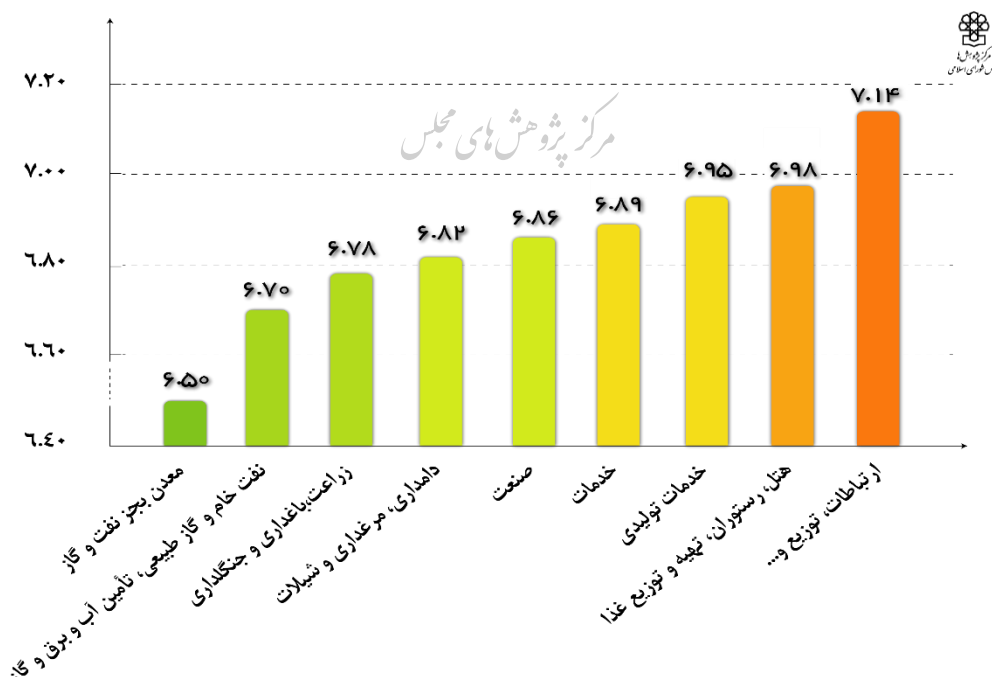
جدول ۸. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران

به تفکیک حوزه‌های کاری در مطالعه پاییز ۱۴۰۰ و مقایسه با ارزیابی پایش تابستان ۱۴۰۰

تغییر وضعیت پاییز ۱۴۰۰ نسبت به تابستان ۱۴۰۰	بهار ۱۳۹۹	زمستان ۱۳۹۹	بهار ۱۴۰۰	تابستان ۱۴۰۰	پاییز ۱۴۰۰	حوزه کاری
نامناسب‌تر	۶/۷۲	۶/۹۱	۶/۹۹	۶/۹۶	۷/۱۴	ارتباطات، توزیع و... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی)
نامناسب‌تر	۶/۵۲	۶/۷۱	۶/۷۶	۶/۸۰	۶/۹۸	هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا
نامناسب‌تر	۶/۵۶	۶/۷۹	۶/۷۷	۶/۸۰	۶/۹۵	خدمات تولیدی (واسطه‌گری مالی، بانک، بیمه، مستغلات اجاره و فعالیت‌های کسب‌وکار)
نامناسب‌تر	۶/۶۲	۶/۷۹	۶/۷۸	۶/۷۹	۶/۸۹	خدمات (آموزش، بهداشت و...)
نامناسب‌تر	۶/۷۰	۶/۶۹	۶/۸۷	۶/۷۶	۶/۸۶	صنعت (شامل کلیه صنعت و موارد مرتبط با ساختمان)
نامناسب‌تر	۶/۶۶	۶/۷۷	۶/۸۱	۶/۸۰	۶/۸۲	دامداری، مرغداری و شیلات
نامناسب‌تر	۶/۶۸	۶/۷۰	۶/۷۳	۶/۷۳	۶/۷۸	زراعت، باغداری و جنگلداری
مناسب‌تر	۶/۷۰	۶/۷۴	۶/۷۱	۶/۷۳	۶/۷۰	نفت خام و گاز طبیعی، تأمین آب و برق و گاز
نامناسب‌تر	۶/۵۳	۶/۴۶	۶/۴۹	۶/۴۲	۶/۵۰	معدن بجز نفت و گاز

فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در مطالعه پاییز ۱۴۰۰ همانند سه پایش گذشته از حوزه کاری «معدن بجز نفت و گاز» مناسب‌ترین ارزیابی را از شاخص امنیت سرمایه‌گذاری ارائه داده‌اند و نامناسب‌ترین ارزیابی را نیز فعالان حوزه «ارتباطات، توزیع و... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی)» به خود اختصاص داده‌اند. این تغییرات وضعیت حوزه‌ها می‌تواند مورد مذاقه و تحلیل مسئولان مربوطه قرار گیرد.

نمودار ۴. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری، پاییز ۱۴۰۰

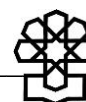
– ارزیابی ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری در پاییز ۱۴۰۰

ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش، از هریک از مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک هر حوزه کاری در جدول ۹ نشان داده شده است. جدول ۹ برای مثال نشان می‌دهد در مطالعه پاییز ۱۴۰۰ مؤلفه «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات» از منظر فعالان در هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا نامناسب‌ترین مؤلفه ارزیابی شده یا از منظر فعالان در بخش صنعت و ساختمان مؤلفه «رواج توزیع کالای قاچاق» مناسب‌ترین ارزیابی‌ها را در میان سایر مؤلفه‌ها به‌خود اختصاص داده است. برای بررسی بهتر روند پیمایش و کسب اطلاع از ارزیابی دقیق مشارکت‌کنندگان لازم است تا نتایج جدول ۹ در پاییز ۱۴۰۰ با نتایج جدول متناظر در تابستان ۱۴۰۰ نیز مقایسه شود.

با افزایش تعداد داده‌ها (پاسخ‌های دریافت شده از فعالان اقتصادی شرکت‌کننده در این پیمایش) و امکان روندپژوهی با نتایج این سری مطالعات، می‌توان در مطالعات مستقلی، جداول متناظر جدول ۹ را در فصول مختلف این مطالعه بررسی و مقایسه کرد و دلالت‌های سیاستگذاری متنوعی برای ارتقای امنیت سرمایه‌گذاری در حوزه‌های کاری مختلف استخراج و پیشنهاد کرد.

جدول ۹. ارزیابی فعالان اقتصادی از مؤلفه‌های (پیمایشی) امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری در پاییز ۱۴۰۰ (نامناسب‌ترین ارزیابی: ۱۰)

عنوان	ارتباطات، توزیع و حمل‌ونقل	آموزش و بهداشت	تولیدی، بانک و بیمه	دامداری، مرغداری	زراعت و باغداری	صنعت و ساختمان	معدن (بجز نفت و گاز)	نفت، گاز، آب و ...	هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا
ثبات قیمت مواد اولیه	۷/۷۷	۷/۳۹	۷/۶۲	۷/۴۴	۷/۲۵	۷/۴۱	۶/۸۲	۷/۷۲	۷/۷۱
ثبات قوانین و مقررات	۶/۸۶	۶/۵۵	۶/۶۴	۷/۲۸	۷/۲۳	۶/۶۶	۷/۳۷	۶/۹۲	۶/۸۰
ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان	۷/۴۲	۷/۶۶	۸/۰۱	۷/۶۴	۷/۸۶	۷/۵۳	۷/۵۹	۷/۳۸	۷/۷۹
روشن بودن قوانین و مقررات کسب‌وکار	۶/۹۵	۶/۳۳	۶/۶۷	۶/۸۴	۶/۵۲	۶/۶۷	۶/۲۹	۶/۴۷	۶/۱۸
میزان اعتماد به دادگاه‌های استان	۷/۵۱	۷/۲۳	۶/۸۵	۷/۰۵	۷/۰۴	۷/۰۸	۶/۶۷	۷/۱۰	۷/۰۵
سرعت عمل و تعهد پلیس در رسیدگی به شکایات	۷/۱۱	۶/۹۰	۶/۶۰	۷/۰۳	۶/۲۶	۶/۷۴	۶/۲۹	۶/۷۵	۶/۸۲
تخصصی بودن مراجع قضایی در دعاوی تجاری	۷/۷۶	۷/۳۲	۷/۲۶	۷/۱۷	۷/۰۵	۷/۳۷	۷/۲۴	۷/۳۳	۷/۱۸
رواج توزیع کالای قاچاق	۵/۵۴	۴/۹۲	۵/۵۷	۵/۳۲	۴/۷۵	۴/۳۹	۳/۷۵	۴/۴۸	۵/۰۶
دسترسی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان	۶/۴۶	۵/۹۳	۶/۴۴	۵/۸۲	۵/۹۴	۶/۱۱	۵/۵۴	۵/۹۰	۵/۸۸
میزان شیوع رشوه در ادارات	۸/۴۱	۸/۱۱	۸/۱۸	۸/۰۹	۷/۴۳	۸/۱۸	۷/۷۱	۷/۶۵	۸/۱۳
اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات	۸/۶۶	۸/۶۶	۸/۵۸	۸/۳۴	۸/۱۶	۸/۵۱	۸/۲۱	۷/۸۶	۸/۷۶
وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار	۵/۶۰	۵/۲۸	۵/۱۴	۵/۱۷	۶/۱۳	۵/۳۱	۴/۸۹	۵/۴۴	۵/۱۷
میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد در بازار	۵/۱۲	۵/۵۸	۴/۹۸	۵/۲۷	۵/۱۹	۵/۱۷	۴/۹۶	۵/۴۸	۵/۷۲
وفای به عهد دولت و شرکت‌های دولتی	۷/۱۲	۷/۱۵	۶/۹۲	۷/۱۰	۶/۹۴	۷/۰۷	۷/۱۱	۷/۷۴	۷/۵۶
عمل مسئولان ملی به وعده‌ها	۸/۴۶	۸/۲۴	۸/۳۳	۷/۸۲	۷/۷۵	۸/۲۳	۷/۹۸	۸/۰۳	۸/۴۴
عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌ها	۸/۴۷	۸/۲۹	۸/۴۰	۸/۰۱	۸/۰۵	۸/۲۳	۷/۵۶	۷/۹۰	۸/۴۸
سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)	۵/۰۵	۴/۴۴	۴/۷۴	۴/۳۲	۵/۰۶	۴/۶۰	۳/۸۷	۳/۹۸	۴/۸۵
استفاده غیرمجاز از نام تجاری و مالکیت معنوی	۵/۸۱	۵/۱۰	۵/۴۲	۴/۰۳	۵/۲۱	۵/۰۶	۴/۲۴	۴/۱۰	۵/۲۴
احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی	۷/۷۹	۷/۷۱	۷/۴۱	۷/۸۳	۷/۲۸	۷/۸۵	۷/۲۷	۷/۷۵	۷/۸۹
میزان اختلال در اثر تحریم‌های خارجی	۷/۹۲	۷/۸۲	۸/۰۲	۷/۷۴	۷/۲۹	۷/۷۳	۷/۵۶	۷/۰۴	۷/۶۹
میزان حمایت مسئولان استانی از سرمایه‌گذاری	۸/۱۹	۸/۰۶	۸/۱۵	۷/۸۰	۷/۹۴	۸/۰۷	۷/۶۹	۷/۷۳	۸/۱۸

۳. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه گذاری

همچنان که در بخش های پیشین اشاره شد هر شاخص از تعدادی نماگر و هر نماگر از تعدادی مؤلفه تشکیل شده است. در بخش قبلی این گزارش، نتایج این پژوهش براساس مؤلفه های آماری و پیمایشی ارائه شد. در این بخش نتایج پژوهش براساس نماگرهای هفت گانه امنیت سرمایه گذاری ارائه می شود.

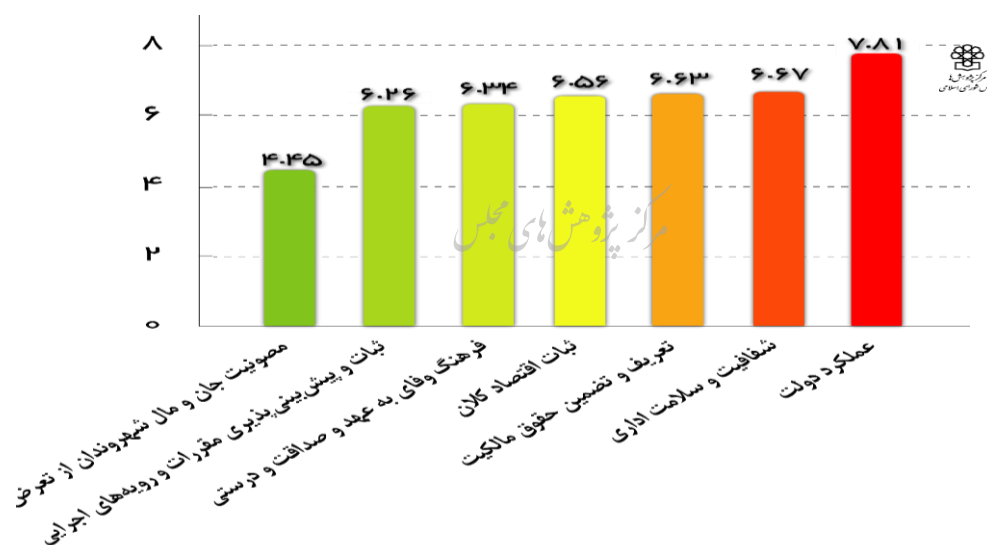
یادآوری می شود در این پژوهش، هفت نماگر اصلی تشکیل دهنده شاخص امنیت سرمایه گذاری مطابق جدول زیر تعریف شده اند و ارزیابی کلی هر نماگر با تلفیق مؤلفه های آماری و پیمایشی (به صورت تأثیر ۲۰ درصدی مؤلفه های آماری و ۸۰ درصدی مؤلفه های پیمایشی) به ترتیب زیر است.

جدول ۱۰. نماگرهای امنیت سرمایه گذاری به ترتیب ارزیابی در پاییز ۱۴۰۰ و مقایسه آنها در فصول گذشته

ردیف	نماگرهای شاخص امنیت سرمایه گذاری	پاییز ۱۳۹۹	زمستان ۱۳۹۹	بهار ۱۴۰۰	تابستان ۱۴۰۰	پاییز ۱۴۰۰	میانگین فصل ۴ منتهی به پاییز ۱۴۰۰	تغییر پاییز ۱۴۰۰ نسبت به تابستان ۱۴۰۰
۱	عملکرد دولت (نامناسب ترین - بدترین ارزیابی در فصول اخیر)	۷/۷۹	۷/۶۳	۷/۷۰	۷/۶۷	۷/۸۱	۷/۷۰	نامناسب تر
۲	شفافیت و سلامت اداری	۶/۷۲	۶/۶۹	۶/۶۹	۶/۷۰	۶/۶۷	۶/۹۶	نامناسب تر
۳	تعریف و تضمین حقوق مالکیت	۶/۶۷	۶/۴۱	۶/۵۱	۶/۴۴	۶/۶۳	۶/۵۰	نامناسب تر
۴	ثبات اقتصاد کلان	۷/۱۶	۶/۷۷	۶/۷۹	۶/۷۵	۶/۵۶	۶/۷۲	مناسب تر
۵	فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی	۶/۵۴	۶/۳۸	۶/۴۲	۶/۳۶	۶/۳۴	۶/۲۴	مناسب تر
۶	ثبات و پیش بینی پذیری مقررات و رویه های اجرایی	۶/۰۲	۵/۷	۵/۸۶	۵/۷۲	۶/۲۶	۵/۸۹	نامناسب تر
۷	مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (مناسب ترین - بهترین ارزیابی در دو فصل اخیر)	۴/۴۰	۴/۵	۴/۴۵	۴/۴۳	۴/۴۵	۴/۴۶	نامناسب تر

توضیح: نمره ۱۰: نامناسب ترین ارزیابی.

نمودار ۵. نماگرهای امنیت سرمایه گذاری به ترتیب ارزیابی در پاییز ۱۴۰۰

در جدول ۱۰ ترتیب نماگرهای هفت‌گانه از نامناسب‌ترین به مناسب‌ترین ارائه شده است. از مقایسه این جدول با مطالعات گذشته درمی‌یابیم که نامناسب‌ترین نماگر در پاییز ۱۴۰۰ همانند پنج پایش گذشته، نماگر «عملکرد دولت» بوده است؛ در این میان مناسب‌ترین نماگر در چند پایش اخیر همچنان نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» است. با دقت در ارزیابی‌های صورت‌گرفته متوجه می‌شویم که در پایش پاییز ۱۴۰۰ وضعیت نماگر «اقتصاد کلان» هم نسبت به پایش‌های گذشته و هم نسبت به سایر نماگرها مناسب‌تر شده و از جایگاه دومین نماگر نامناسب به جایگاه چهارمین نماگر نامناسب ارتقا پیدا کرده است؛ در پایش پاییز ۱۴۰۰ وضعیت مؤلفه‌های نماگر «شفافیت و سلامت اداری» که از ۴ مؤلفه پیمایشی تشکیل شده است نسبت به سایر مؤلفه‌های نماگرهای دیگر نامناسب‌تر ارزیابی شده و این امر باعث شده است تا در این پایش نماگر «شفافیت و سلامت اداری» در جایگاه دومین نماگر نامناسب قرار گیرد.

– بررسی وضعیت نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک استان‌ها

رتبه‌بندی استان‌ها به ترتیب هریک از هفت نماگر امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مناسب‌ترین تا نامناسب‌ترین ارزیابی در استان‌ها در هر نماگر، در ادامه ارائه شده است.

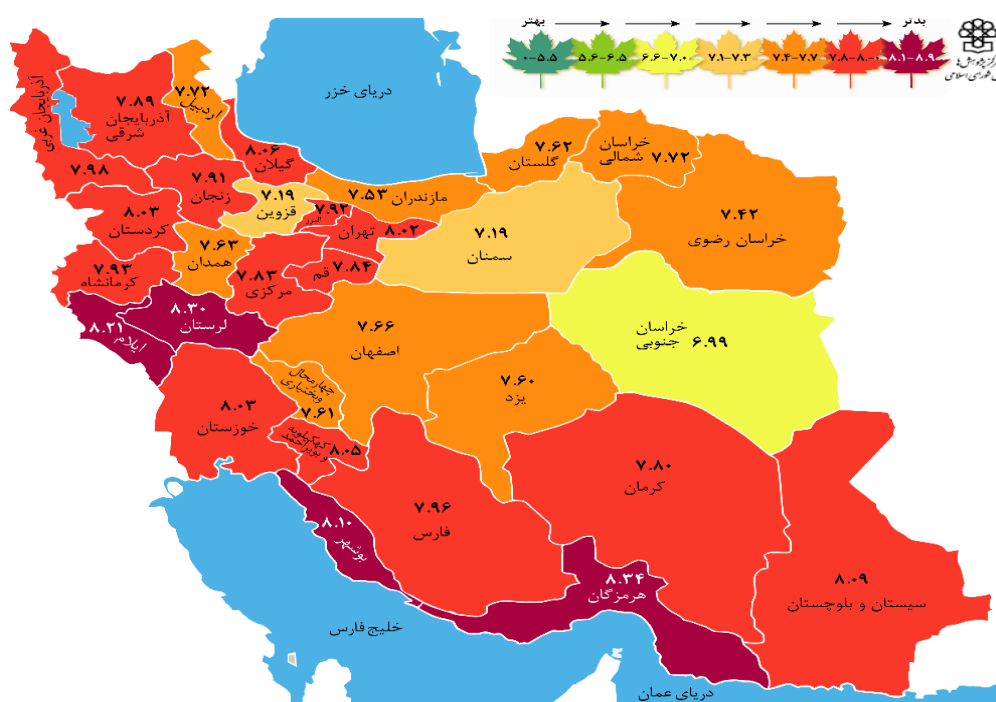
نماگر «عملکرد دولت»

در پاییز ۱۴۰۰ نیز مجدداً مشابه پایش قبل از آن، نماگر عملکرد دولت با کمیت ۷/۸۱ به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است. در تابستان ۱۴۰۰ با کمیت ۷/۶۷، در بهار ۱۴۰۰ با کمیت ۷/۷۰، در زمستان ۱۳۹۹ با کمیت ۷/۶۳، در پاییز ۱۳۹۹ با کمیت ۷/۷۹، به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگر شناخته شده بود و وضعیت این نماگر در پایش‌های اخیر نیز به‌شدت نامناسب ارزیابی شده است. وضعیت این نماگر نسبت به تابستان ۱۴۰۰ با نامناسب‌تر ارزیابی شدن، بالاترین کمیت چند پایش اخیر را کسب کرده است.

جدول ۱۱. رتبه استان‌ها براساس نماگر «عملکرد دولت» در پاییز ۱۴۰۰

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	خراسان جنوبی	۶/۹۹	۱۲	اردبیل	۷/۷۲	۲۳	خوزستان	۸/۰۳
۲	سمنان	۷/۱۹	۱۳	کرمان	۷/۸۰	۲۴	کردستان	۸/۰۳
۳	قزوین	۷/۱۹	۱۴	مرکزی	۷/۸۳	۲۵	کهگیلویه و بویراحمد	۸/۰۵
۴	خراسان رضوی	۷/۴۲	۱۵	قم	۷/۸۴	۲۶	گیلان	۸/۰۶
۵	مازندران	۷/۵۳	۱۶	آذربایجان شرقی	۷/۸۹	۲۷	سیستان و بلوچستان	۸/۰۹
۶	یزد	۷/۶۰	۱۷	زنجان	۷/۹۱	۲۸	بوشهر	۸/۱۰
۷	چهارمحال و بختیاری	۷/۶۱	۱۸	البرز	۷/۹۲	۲۹	ایلام	۸/۲۱
۸	گلستان	۷/۶۲	۱۹	کرمانشاه	۷/۹۳	۳۰	لرستان	۸/۳۰
۹	همدان	۷/۶۳	۲۰	فارس	۷/۹۶	۳۱	هرمزگان	۸/۳۴
۱۰	اصفهان	۷/۶۶	۲۱	آذربایجان غربی	۷/۹۸	میانگین کشوری	۷/۸۱	
۱۱	خراسان شمالی	۷/۷۲	۲۲	تهران	۸/۰۲			

شکل ۳. وضعیت نماگر «عملکرد دولت» به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۰

نماگر «شفافیت و سلامت اداری»

نماگر شفافیت و سلامت اداری، شامل چهار مؤلفه است که همه آنها به‌صورت پیمایشی محاسبه شده‌اند و با نامناسب‌تر ارزیابی شدن آن نسبت به پایش قبلی، در پاییز ۱۴۰۰ در جایگاه دوم نامناسب‌ترین نماگرها قرار گرفته است. جدول ۱۲ رتبه‌بندی استان‌ها براساس این نماگر را در مطالعه پاییز ۱۴۰۰ نشان می‌دهد. ملاحظه می‌شود که وضعیت استان‌های خراسان جنوبی، سمنان و گلستان مناسب‌ترین و استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و البرز نامناسب‌ترین ارزیابی را از منظر فعالان اقتصادی هر استان در این نماگر کسب کرده‌اند.

جدول ۱۲. رتبه استان‌ها براساس نماگر «شفافیت و سلامت اداری» در پاییز ۱۴۰۰

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	خراسان جنوبی	۵/۹۱	۱۲	کردستان	۶/۶۷	۲۳	اصفهان	۶/۸۳
۲	خراسان شمالی	۶/۲۵	۱۳	آذربایجان غربی	۶/۶۸	۲۴	خوزستان	۶/۸۴
۳	همدان	۶/۲۶	۱۴	زنجان	۶/۶۹	۲۵	البرز	۶/۸۴
۴	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۳۳	۱۵	مرکزی	۶/۷۰	۲۶	کرمانشاه	۶/۸۸
۵	گلستان	۶/۳۷	۱۶	هرمزگان	۶/۷۱	۲۷	گیلان	۶/۹۱
۶	یزد	۶/۳۸	۱۷	قزوین	۶/۷۴	۲۸	لرستان	۷/۰۰
۷	کرمان	۶/۳۹	۱۸	سیستان و بلوچستان	۶/۷۵	۲۹	مازندران	۷/۰۳
۸	سمنان	۶/۴۵	۱۹	اردبیل	۶/۷۷	۳۰	آذربایجان شرقی	۷/۱۰
۹	چهارمحال و بختیاری	۶/۴۶	۲۰	خراسان رضوی	۶/۸۰	۳۱	تهران	۷/۳۱
۱۰	بوشهر	۶/۴۸	۲۱	فارس	۶/۸۰	میانگین کشوری	۶/۶۷	
۱۱	قم	۶/۶۴	۲۲	ایلام	۶/۸۱			

شکل ۴. وضعیت نماگر «شفافیت و سلامت اداری» به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۰

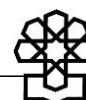

نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت»

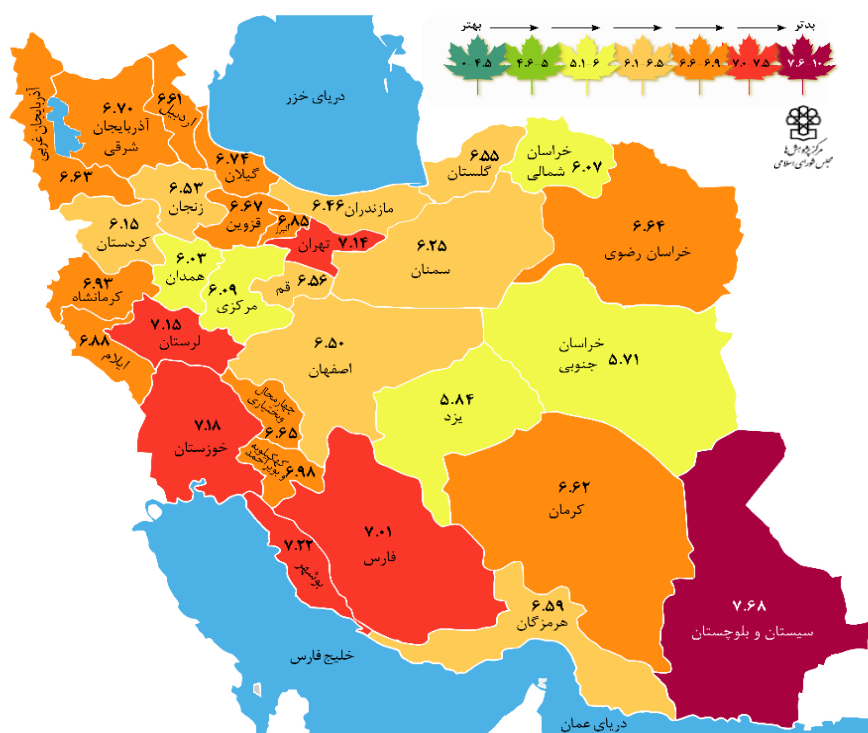
در پاییز ۱۴۰۰، این نماگر با عدد ۶/۶۳ از ۱۰ در جایگاه سومین نماگر نامناسب قرار گرفته است. در جدول ۱۳ رتبه‌بندی استان‌ها نمایش داده شده که در آن استان‌های خراسان جنوبی، یزد و همدان مناسب‌ترین وضعیت و استان‌های سیستان و بلوچستان، بوشهر و خوزستان نامناسب‌ترین وضعیت را داشته‌اند.

جدول ۱۳. رتبه استان‌ها براساس نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» در پاییز ۱۴۰۰

رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	رتبه
۱	خراسان جنوبی	۵/۷۱	۱۲	قم	۶/۵۶	۲۳	ایلام	۶/۸۸
۲	یزد	۵/۸۴	۱۳	هرمزگان	۶/۵۹	۲۴	کرمانشاه	۶/۹۳
۳	همدان	۶/۰۳	۱۴	اردبیل	۶/۶۱	۲۵	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۹۸
۴	خراسان شمالی	۶/۰۷	۱۵	کرمان	۶/۶۲	۲۶	فارس	۷/۰۱
۵	مرکزی	۶/۰۹	۱۶	آذربایجان غربی	۶/۶۳	۲۷	تهران	۷/۱۴
۶	کردستان	۶/۱۵	۱۷	خراسان رضوی	۶/۶۴	۲۸	لرستان	۷/۱۵
۷	سمنان	۶/۲۵	۱۸	چهارمحال و بختیاری	۶/۶۵	۲۹	خوزستان	۷/۱۸
۸	مازندران	۶/۴۶	۱۹	قزوین	۶/۶۷	۳۰	بوشهر	۷/۲۲
۹	اصفهان	۶/۵۰	۲۰	آذربایجان شرقی	۶/۷۰	۳۱	سیستان و بلوچستان	۷/۶۸
۱۰	زنجان	۶/۵۳	۲۱	گیلان	۶/۷۴	میانگین کشوری	۶/۶۳	
۱۱	گلستان	۶/۵۵	۲۲	البرز	۶/۸۵			

شکل ۵. وضعیت نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» به تفکیک استان‌ها، پاییز ۱۴۰۰

نماگر «ثبات اقتصاد کلان»

نماگر ثبات اقتصاد کلان در پاییز ۱۴۰۰ با کمیت ۶/۵۶ ارزیابی شده است؛ این نماگر در تابستان ۱۴۰۰ با کمیت ۶/۷۵ دومین نماگر نامناسب در میان هفت نماگر دیگر بوده که در پایش پاییز با مساعدتر شدن ارزیابی آن به جایگاه چهارم ارتقا یافته است. وضعیت این نماگر در مطالعه پاییز ۱۴۰۰ در استان‌های قم، یزد و گیلان نسبت به سایر استان‌ها بهتر و مناسب‌تر ارزیابی شده و در استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، آذربایجان غربی و ایلام نامناسب‌تر از بقیه بوده است. جدول ۱۴ رتبه‌بندی استان‌ها براساس نماگر ثبات اقتصاد کلان را نشان می‌دهد.

جدول ۱۴. رتبه استان‌ها براساس نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در پاییز ۱۴۰۰

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	قم	۵/۶۰	۱۲	مازندران	۶/۴۴	۲۳	اردبیل	۶/۶۸
۲	یزد	۵/۷۷	۱۳	بوشهر	۶/۴۵	۲۴	فارس	۶/۷۵
۳	گیلان	۶/۰۱	۱۴	خراسان شمالی	۶/۵۱	۲۵	آذربایجان شرقی	۶/۸۱
۴	همدان	۶/۱۲	۱۵	سمنان	۶/۵۱	۲۶	مرکزی	۶/۸۳
۵	تهران	۶/۳۲	۱۶	کرمان	۶/۵۲	۲۷	زنجان	۶/۸۹
۶	البرز	۶/۳۴	۱۷	کردستان	۶/۵۴	۲۸	سیستان و بلوچستان	۷/۰۰
۷	چهارمحال و بختیاری	۶/۳۵	۱۸	قزوین	۶/۵۹	۲۹	ایلام	۷/۰۱
۸	خراسان جنوبی	۶/۳۶	۱۹	لرستان	۶/۵۹	۳۰	آذربایجان غربی	۷/۲۸
۹	کرمانشاه	۶/۳۷	۲۰	خراسان رضوی	۶/۶۶	۳۱	کهگیلویه و بویراحمد	۷/۸۰
۱۰	گلستان	۶/۳۹	۲۱	خوزستان	۶/۶۶	میانگین کشوری	۶/۵۶	
۱۱	هرمزگان	۶/۴۳	۲۲	اصفهان	۶/۶۸			

شکل ۶. وضعیت نماگر «ثبات اقتصاد کلان» به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۰

نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی»

نماگر فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی، دارای بیشترین مؤلفه (۹ مؤلفه) در میان هفت نماگر دیگر است که بیش از نیمی از آنها پیمایشی هستند. این نماگر در پاییز ۱۴۰۰، در رتبه پنجم قرار گرفته و وضعیت استان‌ها در این نماگر در جدول ۱۵ ارائه شده است.

جدول ۱۵. رتبه استان‌ها در نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» پاییز ۱۴۰۰

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	خراسان جنوبی	۵/۳۹	۱۲	مرکزی	۶/۲۳	۲۳	یزد	۶/۴۹
۲	کرمان	۵/۷۷	۱۳	همدان	۶/۲۳	۲۴	قم	۶/۵۶
۳	سیستان و بلوچستان	۵/۸۲	۱۴	آذربایجان غربی	۶/۲۵	۲۵	آذربایجان شرقی	۶/۵۸
۴	سمنان	۵/۸۵	۱۵	چهارمحال و بختیاری	۶/۲۹	۲۶	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۶۳
۵	خراسان رضوی	۵/۹۲	۱۶	کرمانشاه	۶/۳۴	۲۷	خوزستان	۶/۸۳
۶	قزوین	۶/۰۰	۱۷	اردبیل	۶/۳۶	۲۸	لرستان	۶/۸۸
۷	هرمزگان	۶/۰۹	۱۸	البرز	۶/۳۷	۲۹	اصفهان	۶/۹۰
۸	خراسان شمالی	۶/۱۲	۱۹	فارس	۶/۴۶	۳۰	تهران	۶/۹۱
۹	زنجان	۶/۱۹	۲۰	بوشهر	۶/۴۷	۳۱	ایلام	۷/۰۸
۱۰	گلستان	۶/۲۰	۲۱	مازندران	۶/۴۸	میانگین کشوری		
۱۱	کردستان	۶/۲۳	۲۲	گیلان	۶/۴۹			
						۶/۳۴		

شکل ۷. وضعیت نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی»

به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۰

نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی»

جدول ۱۶ نشان می‌دهد در پاییز ۱۴۰۰ فعالان اقتصادی از استان‌های مازندران، کرمانشاه و کهگیلویه و بویراحمد مناسب‌ترین ارزیابی و استان‌های گیلان، بوشهر و چهارمحال و بختیاری نامناسب‌ترین ارزیابی در نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» را ارائه داده‌اند.

جدول ۱۶. رتبه استان‌ها براساس نماگر

«ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» در پاییز ۱۴۰۰

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	مازندران	۵/۷۲	۱۲	همدان	۶/۱۱	۲۳	هرمزگان	۶/۴۷
۲	کرمانشاه	۵/۷۲	۱۳	کرمان	۶/۱۶	۲۴	خراسان رضوی	۶/۵۱
۳	کهگیلویه و بویراحمد	۵/۷۶	۱۴	آذربایجان غربی	۶/۲۰	۲۵	فارس	۶/۵۳
۴	یزد	۵/۷۷	۱۵	سمنان	۶/۲۴	۲۶	قم	۶/۵۴
۵	زنجان	۵/۹۳	۱۶	البرز	۶/۲۵	۲۷	کردستان	۶/۵۶
۶	خراسان جنوبی	۶/۰۰	۱۷	خوزستان	۶/۲۹	۲۸	مرکزی	۶/۷۲
۷	گلستان	۶/۰۵	۱۸	آذربایجان شرقی	۶/۲۹	۲۹	چهارمحال و بختیاری	۶/۷۴
۸	سیستان و بلوچستان	۶/۰۵	۱۹	تهران	۶/۳۱	۳۰	بوشهر	۶/۸۰
۹	لرستان	۶/۰۶	۲۰	ایلام	۶/۳۳	۳۱	گیلان	۷/۰۲
۱۰	خراسان شمالی	۶/۰۷	۲۱	اردبیل	۶/۳۳	میانگین کشوری	۶/۲۶	
۱۱	اصفهان	۶/۰۷	۲۲	قزوین	۶/۳۸			

شکل ۸. وضعیت نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی»
از شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۰

نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض»

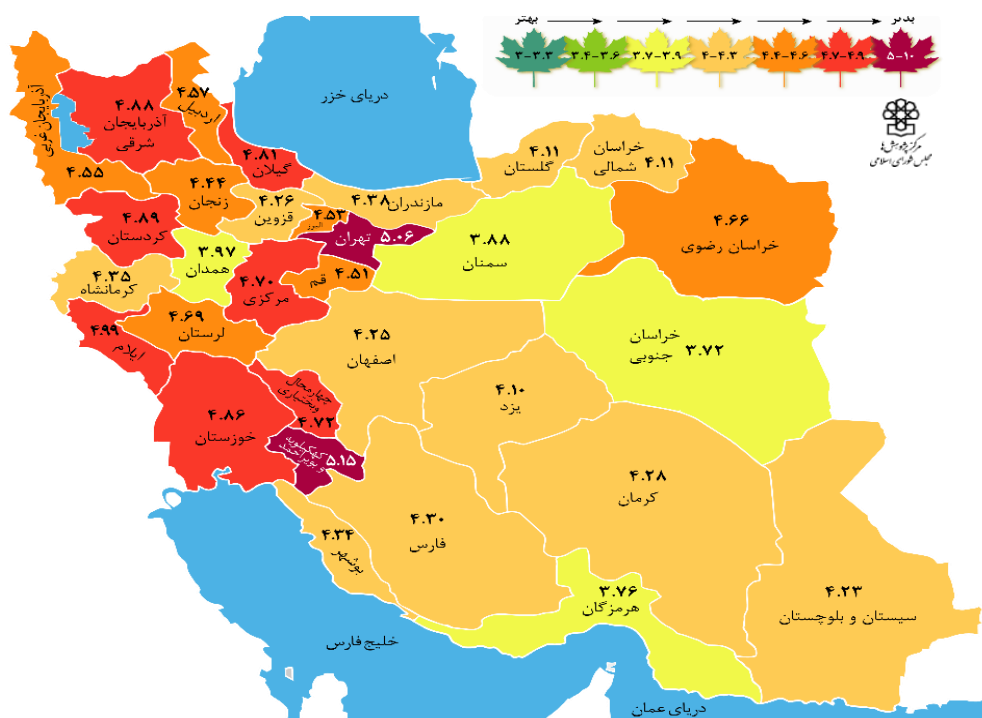
نماگر مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض شامل هشت مؤلفه است که اکثر آنها آماری هستند. جدول ۱۷ رتبه‌بندی استان‌ها را براساس این نماگر نشان می‌دهد. در پاییز ۱۴۰۰ فعالان اقتصادی استان‌های خراسان جنوبی، هرمزگان و سمنان مناسب‌ترین ارزیابی و فعالان اقتصادی استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و ایلام نامناسب‌ترین ارزیابی را از نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» داشته‌اند. این نماگر در بهار ۱۴۰۰ همانند پایش‌های قبلی در میان هفت نماگر، به‌عنوان مناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است.

جدول ۱۷. رتبه استان‌ها براساس نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» پاییز ۱۴۰۰

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	خراسان جنوبی	۳/۷۲	۱۲	فارس	۴/۳۰	۲۳	مرکزی	۴/۷۰
۲	هرمزگان	۳/۷۶	۱۳	بوشهر	۴/۳۴	۲۴	چهارمحال و بختیاری	۴/۷۲
۳	سمنان	۳/۸۸	۱۴	کرمانشاه	۴/۳۵	۲۵	گیلان	۴/۸۱
۴	همدان	۳/۹۷	۱۵	مازندران	۴/۳۸	۲۶	خوزستان	۴/۸۶
۵	یزد	۴/۱۰	۱۶	زنجان	۴/۴۴	۲۷	آذربایجان شرقی	۴/۸۸
۶	خراسان شمالی	۴/۱۱	۱۷	قم	۴/۵۱	۲۸	کردستان	۴/۸۹
۷	گلستان	۴/۱۱	۱۸	البرز	۴/۵۳	۲۹	ایلام	۴/۹۹
۸	سیستان و بلوچستان	۴/۲۳	۱۹	آذربایجان غربی	۴/۵۵	۳۰	تهران	۵/۰۶
۹	اصفهان	۴/۲۵	۲۰	اردبیل	۴/۵۷	۳۱	کهگیلویه و بویراحمد	۵/۱۵
۱۰	قزوین	۴/۲۶	۲۱	خراسان رضوی	۴/۶۶	میانگین کشوری		۴/۴۵
۱۱	کرمان	۴/۲۸	۲۲	لرستان	۴/۶۹			

شکل ۹. وضعیت نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض»

به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۰

۴. شاخص کلی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران

پس از استخراج مؤلفه‌های پیمایشی و آماری، اکنون با تلفیق این مؤلفه‌ها، شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۴۰۰ ارائه می‌شود. براساس پژوهش پشتیبان گزارش حاضر،^۱ شاخص امنیت سرمایه‌گذاری، با محاسبه میانگین وزنی مؤلفه‌های پیمایشی و آماری با نسبت ۸۰ به ۲۰ استخراج می‌شود که بر این اساس، شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری برای فصل پاییز ۱۴۰۰ با کمیت ۶/۲۶ در مقایسه با پایش تابستان ۱۴۰۰ با کمیت ۶/۲۱ در مقایسه، از وضعیت به نسبت نامناسب‌تری برخوردار شده است. جدول ۱۸ وضعیت شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری (به تفکیک مؤلفه‌های پیمایشی و آماری) در پاییز ۱۴۰۰ را به تفکیک استان‌ها نشان می‌دهد.

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس - سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها به شماره مسلسل ۱۵۸۵۳.

جدول ۱۸. رتبه‌بندی استان‌ها از نظر شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در پایش پاییز ۱۴۰۰

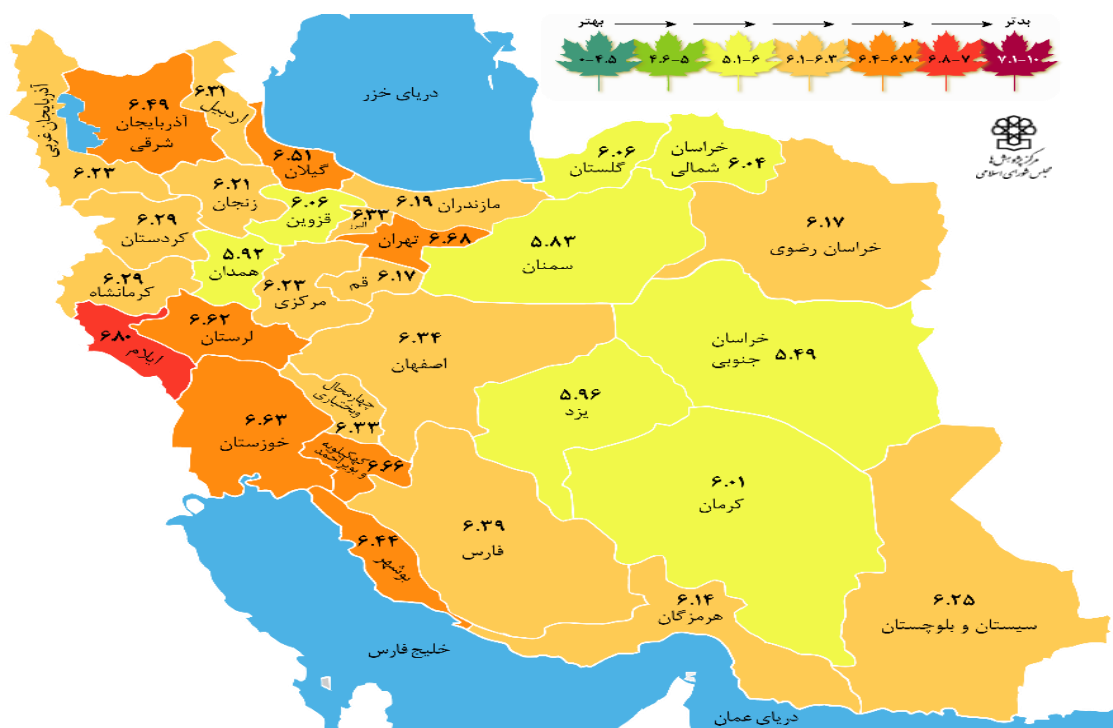
ردیف	استان / شاخص	شاخص امنیت سرمایه‌گذاری		
		مؤلفه‌های پیمایشی	مؤلفه‌های آماری	شاخص تلفیقی*
۱	خراسان جنوبی	۶/۰۰	۳/۴۵	۵/۴۹
۲	سمنان	۶/۴۷	۳/۲۵	۵/۸۳
۳	همدان	۶/۴۷	۳/۷۵	۵/۹۲
۴	یزد	۶/۴۶	۳/۹۶	۵/۹۶
۵	کرمان	۶/۶۸	۳/۳۷	۶/۰۱
۶	خراسان شمالی	۶/۵۰	۴/۱۹	۶/۰۴
۷	قزوین	۶/۶۱	۳/۸۴	۶/۰۶
۸	گلستان	۶/۵۷	۴/۰۲	۶/۰۶
۹	هرمزگان	۶/۸۴	۳/۳۳	۶/۱۴
۱۰	خراسان رضوی	۶/۶۸	۴/۱۴	۶/۱۷
۱۱	قم	۶/۷۵	۳/۸۷	۶/۱۷
۱۲	مازندران	۶/۸۳	۴/۰۳	۶/۱۹
۱۳	زنجان	۶/۸۶	۴/۰۱	۶/۲۱
۱۴	مرکزی	۶/۷۶	۴/۱۱	۶/۲۳
۱۵	آذربایجان غربی	۷/۰۲	۳/۰۷	۶/۲۳
۱۶	سیستان و بلوچستان	۷/۱۰	۲/۸۲	۶/۲۵
۱۷	کرمانشاه	۶/۸۸	۳/۹۴	۶/۲۹
۱۸	کردستان	۶/۸۷	۳/۹۹	۶/۲۹
۱۹	اردبیل	۶/۸۴	۴/۲۰	۶/۳۱
۲۰	البرز	۶/۸۱	۴/۴۱	۶/۳۳
۲۱	چهارمحال و بختیاری	۶/۶۲	۵/۲۰	۶/۳۳
۲۲	اصفهان	۶/۷۶	۴/۶۶	۶/۳۴
۲۳	فارس	۶/۹۶	۴/۱۰	۶/۳۹
۲۴	بوشهر	۶/۸۱	۴/۹۲	۶/۴۴
۲۵	آذربایجان شرقی	۷/۰۳	۴/۳۰	۶/۴۹
۲۶	گیلان	۶/۹۵	۴/۷۶	۶/۵۱
۲۷	لرستان	۷/۲۱	۴/۲۶	۶/۶۲
۲۸	خوزستان	۷/۰۷	۴/۸۸	۶/۶۳
۲۹	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۹۴	۵/۵۶	۶/۶۶
۳۰	تهران	۷/۱۲	۴/۹۴	۶/۶۸
۳۱	ایلام	۷/۱۳	۵/۴۷	۶/۸۰
	میانگین	۶/۷۹	۴/۱۵	۶/۲۶

* شاخص تلفیقی امنیت سرمایه‌گذاری میانگین وزنی دو بخش پیمایشی با وزن ۰/۸ و آماری با وزن ۰/۲ است.

جدول ۱۸ نشان می‌دهد براساس فروض و تعاریف این پژوهش، مناسب‌ترین استان‌ها از نظر امنیت سرمایه‌گذاری در پایش مربوط به فصل پاییز ۱۴۰۰ همانند دو فصل بهار و تابستان ۱۴۰۰ مجدداً به‌ترتیب استان‌های خراسان جنوبی، سمنان و گلستان بوده‌اند. در مقابل، نامناسب‌ترین استان‌ها از نظر امنیت سرمایه‌گذاری در پایش مربوط به فصل پاییز ۱۴۰۰ به‌ترتیب استان‌های ایلام، تهران و کهگیلویه و بویراحمد بوده‌اند؛ در تابستان ۱۴۰۰ به‌ترتیب استان‌های کهگیلویه

و بویراحمد، ایلام و تهران نامناسب‌ترین وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری را داشته‌اند؛ در حالی که نامناسب‌ترین استان‌ها از نظر امنیت سرمایه‌گذاری برای فصل بهار ۱۴۰۰ به ترتیب استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و خوزستان بوده است. دقت در جدول ۱۸ و مقایسه آن در پایش‌های مختلف نشان می‌دهد که تکرارشدگی برخی از استان‌ها از نظر مناسب بودن یا نامناسب بودن وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری حائز اهمیت بوده و می‌تواند دلالت‌هایی برای مقامات استانی داشته باشد.

شکل ۱۰. شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۰

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

این سلسله‌مطالعات فصلی، وضعیت برخی متغیرهای مرتبط با «امنیت سرمایه‌گذاری» را می‌سنجند نه وضعیت «فروش» یا «محیط کسب‌وکار» را؛ به عبارتی، آنچه شاخص امنیت سرمایه‌گذاری می‌سنجد بیشتر از جنس ثبات قوانین و مقررات، سلامت اداری، تضمین حقوق مالکیت و فرهنگ وفای به عهد در بازارهاست.

برخی از نتایج حاصل از پایش امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۴۰۰ عبارتند از:

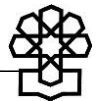
۱. اطلاعات استخراج شده از جدول ۱۸ (شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری و رتبه‌بندی استان‌ها براساس آن) و مقایسه دو شاخص پیمایشی (۶/۷۹) و آماری (۴/۱۵)، همچنان شکافی قابل توجه میان آمارهای رسمی (HD) و ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه (SD) را نشان می‌دهد. از این اختلاف می‌توان نتیجه گرفت که اتکای صرف به آمارهای رسمی ممکن است تحلیل‌ها و تفسیرهای امنیت سرمایه‌گذاری را دچار خطا کند. آنچه فعالان اقتصادی برای سرمایه‌گذاری خود ملاک تصمیم‌گیری قرار می‌دهند احساس و ادراک آنها از شاخص‌های مورد بررسی است و نه آمارهای رسمی.

۲. با مقایسه رتبه‌بندی استان‌ها در مؤلفه‌های آماری و رتبه‌بندی آنها در مؤلفه‌های پیمایشی و درنهایت در رتبه‌بندی همه استان‌ها در تلفیق هر دو مؤلفه که به‌عنوان شاخص امنیت سرمایه‌گذاری شناخته می‌شود، در می‌یابیم که در قسمت نامناسب‌ترین استان‌ها، استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، چهارمحال و بختیاری، ایلام و تهران در اکثر مواقع در انتهای رتبه‌بندی در مؤلفه‌های آماری قرار داشته‌اند و با بررسی مؤلفه‌های پیمایشی که توسط فعالان کسب‌وکار ارزیابی می‌شود، ملاحظه می‌کنیم که مثلاً در پایش پاییز ۱۴۰۰ دو استان ایلام و تهران نیز به‌عنوان نامناسب‌ترین استان‌ها از منظر مؤلفه‌های مورد سنجش قرار گرفته‌اند.

۳. در پاییز ۱۴۰۰ همانند چند پایش قبلی نماگر «عملکرد دولت» با کمیت ۷/۸۱ مجدداً به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است؛ باید دقت شود که مقدار کمی این عدد نسبت به پایش تابستان ۱۴۰۰ که دارای کمیت ۷/۶۷ بوده است با افزایش مواجهه بوده که نشان از نامناسب‌تر شدن روند آن نسبت به گذشته است؛ ادامه این روند و بررسی آن در گزارش‌های آتی می‌تواند پیام‌ها و تحلیل‌های قابل توجهی برای تصمیم‌گیران و سیاستگذاران داشته باشد. شایان ذکر است مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده نماگر «عملکرد دولت» عبارتند از: سهولت احقاق حقوق قانونی شهروندان در ادارات (مؤلفه پیمایشی)، اختلال در کسب‌وکار بر اثر تحریم‌های جدید خارجی (مؤلفه پیمایشی) و حمایت و همراهی واقعی مقامات استانی از داوطلبان سرمایه‌گذار (مؤلفه پیمایشی). در عین حال در پاییز ۱۴۰۰ نیز همانند چند مطالعه گذشته، مجدداً نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» مناسب‌ترین نماگر در میان سایر نماگرها بوده است.

۴. نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در پاییز ۱۴۰۰ با کمیت ۶/۵۶ در جایگاه چهارمین نماگر نامناسب قرار گرفته است؛ به‌عبارتی این نماگر که در تابستان ۱۴۰۰ با کمیت ۶/۷۵ دومین نماگر نامناسب ارزیابی شده و همواره در چندین پایش گذشته نیز جایگاه دومین نماگر نامناسب را به‌خود اختصاص داده است، در پایش پاییز ۱۴۰۰ با مناسب‌تر ارزیابی شدن مؤلفه‌های ذیل آن، وضعیت رو به بهبودی را نشان می‌دهد. البته درخصوص این نماگر لازم است در پایش‌های آینده با دقت روند آن مورد توجه قرار گیرد؛ در این بررسی باید مشخص شود که اولاً چه عواملی باعث شده‌اند وضعیت این نماگر بهبود یابد و ثانیاً آیا آن موارد پایدار و تکرارشونده خواهند بود یا خیر؟

۵. در این مطالعه، به‌ترتیب مؤلفه‌های «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۸/۵۲)»، «عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۲۵)» و «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۲۳)» نامناسب‌ترین و بدترین ارزیابی‌ها را به‌خود اختصاص داده‌اند و نشان از ضرورت عمل به وعده‌ها و قراردادهای دولت و سازمان‌ها و نهادهای ذیل قوه مجریه دارد. تکرار تعداد دفعات نامناسب ارزیابی شدن مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» (جزء دو رتبه اول نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها) نشان‌دهنده حساسیت و توجه بسیار بالای فعالان کسب‌وکار مشارکت‌کننده در این سلسله‌مطالعات نسبت به صحبت‌ها و قول و وعده‌های داده شده مسئولان کشور و اثرگذاری بسیار بالای صحبت‌های آنها در فضای کلی امنیت سرمایه‌گذاری است. قطعاً تداوم این روند و آثار آن بر کارآفرینان واقعی و سرمایه‌گذاران بالقوه برای مشارکت در اقتصاد و بهبود کارایی، هزینه‌های سنگینی بر کل اقتصاد کشور تحمیل می‌کند. نکته قابل توجه آن است که مؤلفه «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات» به‌طرز معناداری در پایش پاییز ۱۴۰۰ با کمیت (۸/۵۲) نسبت به تابستان ۱۴۰۰ با کمیت

(۸/۳۶) نامناسب‌تر ارزیابی شده است و در دو پایش اخیر در مقام اولین مؤلفه نامناسب از منظر فعالان کسب‌وکار ارزیابی شده است.

۶. در پایش پاییز ۱۴۰۰ مجدداً فعالان مشارکت‌کننده در حوزه فعالیت ارتباطات، توزیع و... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی) نامناسب‌ترین ارزیابی را در میان سایر حوزه‌های کاری اعلام کرده‌اند؛ در صورت تکرار ارزیابی‌های نامناسب توسط فعالان این حوزه کاری لازم است بررسی‌های دقیق‌تری انجام شود که چرا برای فعالان این حوزه کاری در طول چندین پایش، وضعیت نامناسب مؤلفه‌ها تکرار می‌شود.

پیوست - تحلیل آماری پرسشنامه‌های پُر شده

در این قسمت با توجه به اقدامات انجام شده درخصوص افزایش تعداد مشارکت‌کنندگان از فعالان کسب‌وکار در پایش امنیت سرمایه‌گذاری توضیحات و تحلیل‌هایی بیان می‌شود:

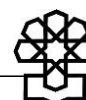
در پایش‌های گذشته تلاش بر این بود که از هر استان ۳۷۰ پرسشنامه تکمیل و ارسال شود. با توجه به محدودیت‌های دسترسی به فعالان اقتصادی در برخی استان‌ها، بازه اطمینان را از ۵ درصد به ۶ درصد افزایش دادیم و با ثابت نگه داشتن سطح اطمینان، مطابق فرمول کوکران لازم است به‌طور متوسط از هر استان ۲۶۰ پرسشنامه تکمیل و ارسال شود. در پایش فصول قبل به این نتیجه رسیدیم که از هر ۲۵ نفری که برای تکمیل پرسشنامه دعوت می‌شود، یک نفر به‌صورت کامل به تکمیل پرسشنامه اقدام می‌کند. از این‌رو باید در هر استان به حدود ۵۰۰۰ فعال اقتصادی پیامک یا ایمیل تکمیل پرسشنامه ارسال گردد.

در پژوهش اخیر (پایش پاییز ۱۴۰۰) ۱۶۸۸۵ نفر (کاهش ۱۶/۰۳ درصدی نسبت به پژوهش تابستان ۱۴۰۰) به محیط پرسشنامه وارد شدند که از این تعداد تقریباً ۱۳۵۸۷ کاربر پاسخگویی به پرسشنامه را شروع کردند که این عدد کاهش بیش از ۵/۰۸ درصدی نسبت به دوره قبل داشته است، اما تا پایان سؤالات و زدن دکمه ارسال نهایی ادامه نداده‌اند و تنها ۷۰۱۱ کاربر به‌طور کامل به تکمیل و ارسال پرسشنامه اقدام نموده بودند. از این تعداد بخشی از پرسشنامه‌ها به‌صورت تکراری یا توسط افرادی تکمیل شده بود که پیامکی برای آنها ارسال نشده بود یا هویت آنها برای تیم پژوهش احراز نشد و در دسته پاسخ‌های نامعتبر ارزیابی شدند. درنهایت ۶۷۱۵ پرسشنامه صحیح جمع‌آوری شد.

- وضعیت پرسشنامه‌های اختصاصی و کاهش اسپم

در پایش فصول زمستان ۱۳۹۶ تا پاییز ۱۳۹۸ سؤالات پرسشنامه از طریق وبگاه پرسشنامه به نشانی rcMajlisForm.ir در دسترس بود و این آدرس از طرق مختلف (ایمیل، پیامک و شبکه‌های اجتماعی) در اختیار فعالان اقتصادی قرار می‌گرفت. از آنجایی که نام و شماره تلفن تکمیل‌کننده پرسشنامه به‌صورت اختیاری از او سؤال می‌شد و با توجه به محدودیت‌های احراز هویت تکمیل‌کنندگان پرسشنامه در پایش فصول قبل، در پایش زمستان ۱۳۹۸ به بعد راهکاری به‌منظور کاهش فاصله تعداد پرسشنامه‌های تکمیل شده با پرسشنامه‌های احراز هویت شده ارائه شد.

در پایش پاییز ۱۴۰۰ مشابه پایش‌های سال ۱۳۹۹ و زمستان ۱۳۹۸ به هریک از جامعه آماری لینک منحصر به فردی پیامک شد که کاربر را به پرسشنامه مخصوص به‌خود هدایت می‌کرد و بیش از ۱۵۰ هزار پیامک پرسشنامه با لینک منحصر به فرد ایجاد شد. با این روش با وجود زمانبر بودن ساخت و بررسی پرسشنامه‌ها عملاً احراز هویت تکمیل‌کنندگان دقت بالاتری به‌خود گرفت تا جایی که از ۷۰۱۱ پرسشنامه تکمیل شده و ارسالی توسط جامعه هدف، تنها ۱۲۶ پرسشنامه تکمیل شده به‌عنوان نامعتبر شناسایی شد (حدود ۴/۴ درصد که نسبت به پایش قبل ۰/۴ درصد بیشتر شده است). در صورتی که در پایش پاییز ۱۳۹۸ از ۵۷۱۵ پرسشنامه تکمیل شده صرفاً هویت ۳۸۰۱ پرسشنامه معتبر احراز شد. به بیان دیگر حدود ۳۳/۵ درصد از پرسشنامه‌ها نامعتبر شناسایی شده بودند. باید یادآوری شود که در پایش زمستان ۱۳۹۸ تعداد ۱۷۲ پرسشنامه به‌عنوان نامعتبر شناسایی شد که ۱/۷ درصد کل پرسشنامه‌های تکمیل شده بود.

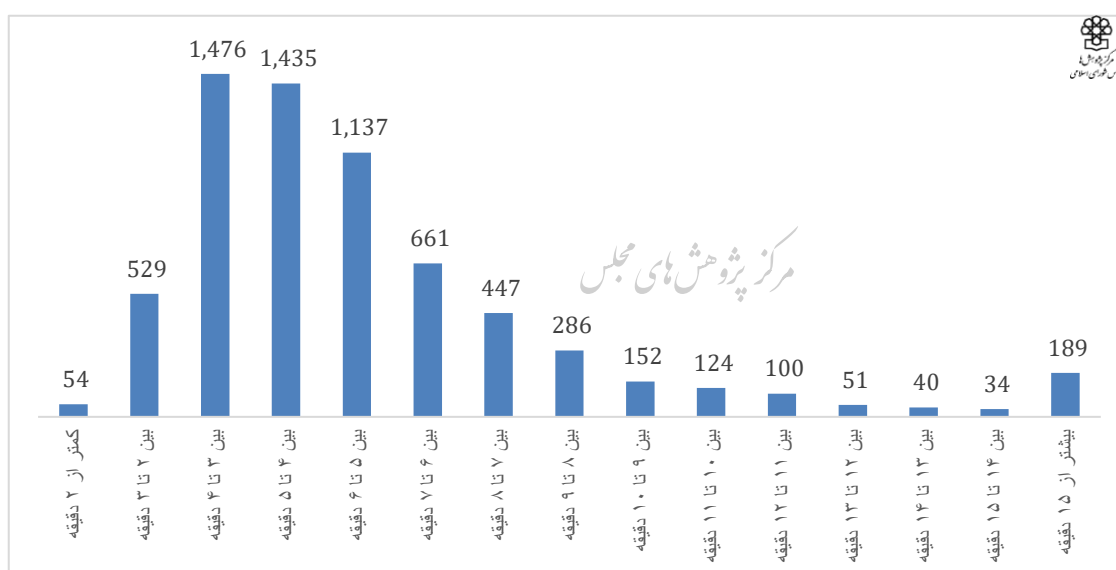

– وضعیت زمان پاسخگویی به پرسشنامه

در پژوهش پاییز ۱۴۰۰ با ورود به محیط پرسشنامه دکمه‌ای تحت عنوان «شروع پاسخگویی» و در انتهای سؤالات دکمه‌ای با عنوان «تأیید و ارسال» قرار داده شده بود و فاصله زمانی کلیک روی این دو دکمه برای هر پرسشنامه ذخیره می‌شد که میانگین زمانی تکمیل پرسشنامه ۵ دقیقه و ۴۷ ثانیه ارزیابی شد. (میانگین زمانی تکمیل پرسشنامه در پایش قبلی ۵ دقیقه و ۳۱ ثانیه بود).

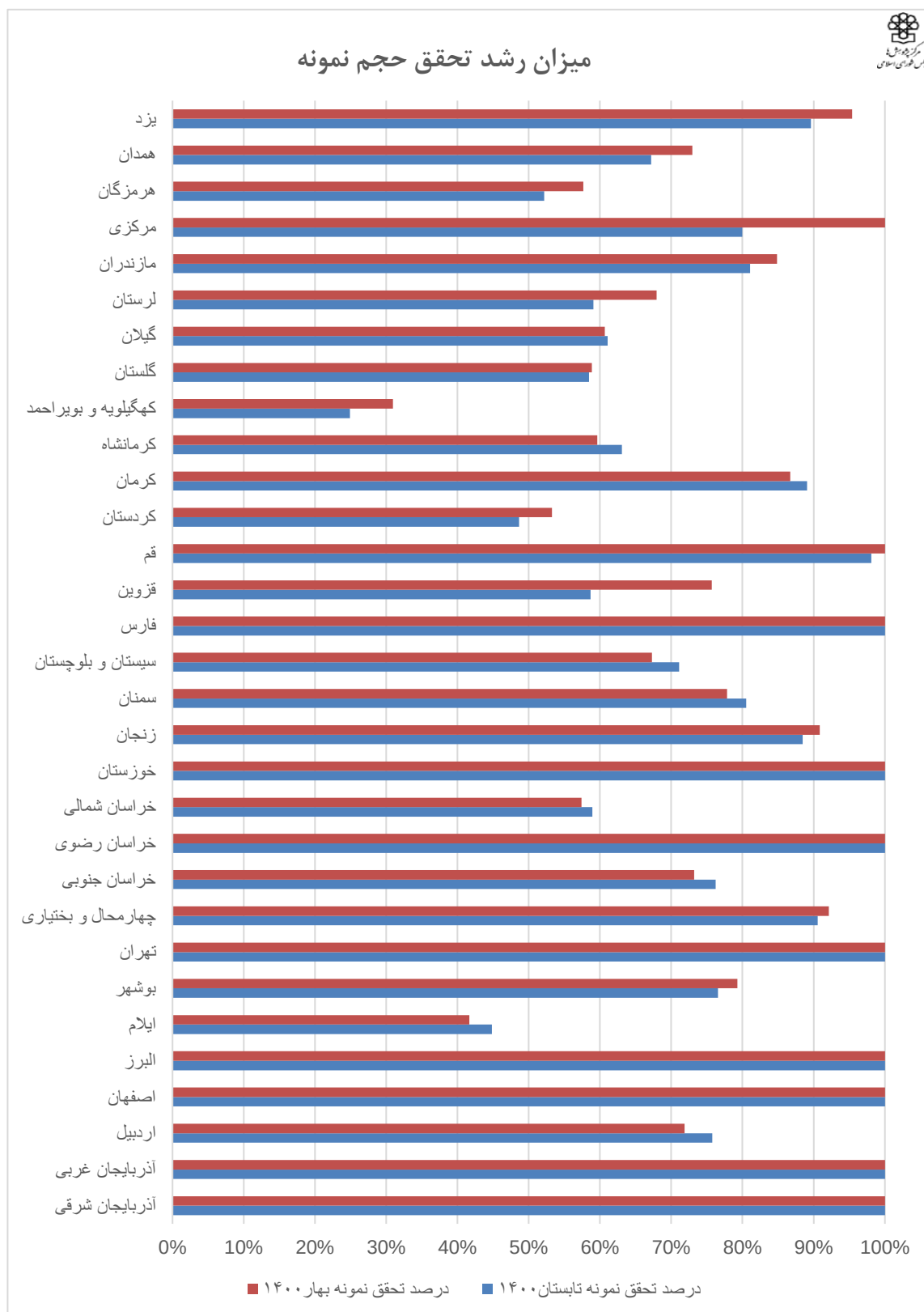
این موضوع از این جهت حائز اهمیت بوده و ارزیابی و بررسی شد که زمان لازم برای مطالعه متن سؤالات و پاسخگویی به آنها به‌طور عمده بین ۳ تا ۱۰ دقیقه است، لذا افرادی که در زمان بسیار کمتر از وقت معمولی فوق، اقدام به ارسال پاسخ‌ها نموده بودند، احتمال پاسخگویی از روی احساسات، تصادفی جواب دادن و برای رفع تکلیف پُر کردن در آنها بسیار زیاد است.

نمودار ۱. نمودار میله‌ای پراکندگی زمان پاسخگویی فعالان مشارکت‌کننده
به پرسشنامه در پایش پاییز ۱۴۰۰

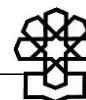

در نمودار زیر نیز نشان داده شده که در پایش‌های پاییز ۱۴۰۰ و تابستان ۱۴۰۰ بیشترین رشد درصد تحقق نمونه‌های لازم در استان‌های مختلف مشارکت‌کنندگان به چه نحوی بوده است.

نمودار ۲. میزان رشد تحقق حجم نمونه (براساس فرمول کوکران با بازه اطمینان ۶ درصد و سطح اطمینان ۹۵ درصد) در پایش پاییز ۱۴۰۰ نسبت به تابستان ۱۴۰۰

۱. برای ۹ استان به تحقق ۱۰۰ درصدی حجم نمونه رسیده‌ایم.

تعداد ۶۷۱۵ پرسشنامه معتبر و تکمیل شده توسط فعالان اقتصادی از سراسر کشور مربوط به پاییز ۱۴۰۰ که فایل‌های پرسشنامه‌ها در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی، گروه مطالعات محیط کسب‌وکار و تنظیم‌گری بخشی) محفوظ است.

۱. بیمه مرکزی ایران، سالنامه آماری صنعت بیمه، ۱۳۹۶، ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸.
۲. تهرانی، ایمان. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۷. تابستان ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، مسلسل ۱۶۹۲۶، اسفندماه ۱۳۹۸.
۳. تهرانی، ایمان. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۸. پاییز ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، مسلسل ۱۶۹۹۰، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹.
۴. تهرانی، ایمان. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۹. زمستان ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، مسلسل ۱۷۱۳۱، تیرماه ۱۳۹۹.
۵. حسین‌زاده بحرینی، محمدحسین و سیدسعید، ملک‌الساداتی. «موانع نهادی سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار در ایران»، پژوهشنامه بازرگانی، تابستان ۱۳۹۰، دوره ۱۵، ش ۵۹.
۶. دوستو، هرناندو. راز سرمایه: چرا سرمایه‌داری در غرب موفق می‌شود و در جاهای دیگر شکست می‌خورد؟ ترجمه فریدون تفضلی، تهران، نشر نی، ۱۳۸۶.
۷. سیاح، سیدامیر. «آموزه‌های ۱۶ دوره ارزیابی فصلی محیط کسب‌وکار در ایران طی پاییز ۱۳۸۹ تا تابستان ۱۳۹۳»، مجلس و راهبرد، سال بیست‌وسوم، ش ۸۵، بهار ۱۳۹۵.
۸. سیاح، سیدامیر و دیگران. «سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران: چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها (ویرایش اول)»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۵۸۵۲، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۷.
۹. سیاح، سیدامیر و ایمان، تهرانی. «پایش امنیت سرمایه‌گذاری در زمستان ۱۳۹۶ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری»، (ویرایش اول)، شماره مسلسل ۱۶۰۶۱، شهریورماه ۱۳۹۷.
۱۰. سیاح، سیدامیر و ایمان، تهرانی. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۴. پاییز ۱۳۹۷»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۶۵۲۶، تیرماه ۱۳۹۸.
۱۱. سیاح، سیدامیر و ایمان، تهرانی. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۵. زمستان ۱۳۹۷»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۶۶۱۹، مهرماه ۱۳۹۸.
۱۲. سیاح، سیدامیر و ایمان، تهرانی. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۶. بهار ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۶۸۲۰، دی‌ماه ۱۳۹۸.
۱۳. تهرانی، ایمان و سیدامیر، سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۰. بهار ۱۳۹۹ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۴۰۰، بهمن‌ماه ۱۳۹۹.
۱۴. تهرانی، ایمان و سیدامیر، سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۱. تابستان ۱۳۹۹ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۴۳۳، اسفندماه ۱۳۹۹.
۱۵. تهرانی، ایمان و سیدامیر، سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۲. پاییز ۱۳۹۹ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۵۷۸، تیرماه ۱۴۰۰.
۱۶. تهرانی، ایمان و سیدامیر، سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۳. زمستان ۱۳۹۹ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۸۴۲، آبان‌ماه ۱۴۰۰.
۱۷. تهرانی، ایمان و سیدامیر، سیاح. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۴. بهار ۱۴۰۰ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۰۴۷، بهمن‌ماه ۱۴۰۰.

۱۸. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، درباره مقابله با شیوع ویروس کرونا (۴۰) ارزیابی ابعاد اقتصاد کلان شیوع ویروس کرونا (ویرایش اول) دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۱۷۰۱۱، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹.
۱۹. مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه، سالنامه عمومی قوه قضائیه، ۱۳۹۹.
۲۰. مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه (معاونت آمار و اطلاعات)، سالنامه آماری قوه قضائیه، سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ (جلد ۱)، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹.
۲۱. گزارش عملکرد واحدهای قضایی، مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه، معاونت آمار و اطلاعات، اسفندماه ۱۳۹۹.
۲۲. مرکز آمار ایران، «گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده به تفکیک استان، خردادماه ۱۴۰۰»، ۱۴۰۰/۰۷/۰۷.
23. Cochran, W. G. (2007). Sampling Techniques. John Wiley & Sons.
24. Sarmah, H. K., & Hazarika, B. B. (2012). Importance of the Size of Sample and Its Determination in the Context of Data Related to the Schools of Greater Guwahati. Bull. Gauhati Univ. Math. Assoc, 12, 55-76.
25. Sarmah, H. K., Hazarika, B. B., & Choudhury, G. (2013). An Investigation on Effect of Bias on Determination of Sample Size on the Basis of Data Related to the Students of Schools of Guwahati. International Journal of Applied Mathematics and Statistical Sciences, 2(1), 33-48.
26. Kotrlik, J. W. K. J. W., & Higgins, C. C. H. C. C. (2001). Organizational Research: Determining Appropriate Sample Size in Survey Research Appropriate Sample Size in Survey Research. Information Technology, Learning, and Performance Journal, 19(1), 43.